

SIA “Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra”
Daugavpils naftas bāzes

**SAĪSINĀTAIS CIVILĀS AIZSARDZĪBAS
PLĀNS**

Daugavpils, 2024

Saturs

Tekstā lietotie termini un saīsinājumi.....	5
Ievads	9
1. Informācija par objektu.....	10
1.1. Objekta nosaukums un atrašanās vietas adrese, zemesgabala kadastrālais apzīmējums.....	10
1.2. Objekta ģeogrāfiskais izvietojums apkārtnes ģeoloģiskais, hidroloģiskais, meteoroloģiskais un klimatiskais raksturojums	10
2. Apkārtnes teritorija, kuru var ietekmēt rūpnieciskā avārija	12
3. Objekta ārējie riska avoti	12
3.1. Avārija un ugunsgrēks blakus esošajos objektos	12
3.2. Sprādzieni, sprādziena draudi.....	14
3.3. Bioloģiskais terorisms	15
3.4. Sabiedriskās nekārtības un bruņots konflikts	16
3.5. Nelikumīga ielaušanās, kas saistīta ar vandālismu, ļaunprātīgu dedzināšanu un citiem faktoriem	16
3.6. Radiācijas avārijas.....	17
3.7. Dabas katastrofas.....	18
4. Objektā esošo ēku un būvju un tā darbības īss raksturojums.....	19
4.1. Darba laiks, cilvēku skaits komersanta objektā.....	20
4.2. Tehnoloģiskie procesi un iekārtas	20
4.2.1. Dzelzceļa cisternu noliešana	20
4.2.2. Autocisternu uzpildīšana, noliešana.....	20
4.2.3. Rezervuāri	20
4.2.4. SNG komplekss.....	21
4.2.5. Naftas ķīmisko produktu cauruļvadi un armatūra	21
4.2.6. Sūkņi.....	21
4.3. Inženiertehnisko sistēmu un aprīkojuma raksturojums	21
4.3.1. Ūdens apgāde	21
4.3.2. Kanalizācija	21
4.3.3. Elektroapgāde.....	21
4.3.4. Siltumapgāde.....	21
4.3.5. Ventilācija	21
4.4. Apsardzes sistēmas.....	21
4.5. Objekta iekšējie apdraudējumi	21
5. Iespējamo rūpniecisko avāriju attīstības varianti un šādu avāriju seku smagums un izplatība, kā arī seku izvērtējums sliktākajiem avāriju attīstības variantiem ar smagākām sekām cilvēkiem un videi, tai skaitā ietekme uz teritoriju ārpus objekta.....	22
5.1. Bīstamības novērtējums	22
5.2. Iespējamie avāriju attīstības scenāriji.....	23
5.3. Iespējamo rūpniecisko avāriju seku izvērtējuma apkopojums.....	23
5.3.1. Iespējamā avāriju seku izplatība metanola avārijas gadījumos.....	23
6. Civilās aizsardzības organizācija objektā un ziņas par atbildīgajiem darbiniekiem un viņu pienākumiem	24

6.1. Atbildīgās personas par objekta civilās aizsardzības plāna īstenošanas sākšanu un sakariem ar avārijas dienestiem.....	24
6.2. Darbinieku pienākumi civilās aizsardzības nodrošināšanai un rūpniecisko avāriju ierobežošanai un likvidēšanai objektā.....	24
6.3. Civilās aizsardzības vienības, pirmās palīdzības un citām operatīvajām avārijas vienībām, kas izveidotas objektā	26
7. Informācija par darbinieku teorētiskajām un praktiskajām apmācībām rīcībai rūpniecisko avāriju gadījumos, civilās aizsardzības jautājumos un pirmās palīdzības sniegšanā.....	27
7.1. Kārtība, kādā notiek darbinieku teorētiskā un praktiskā apmācība par pasākumiem, kurus paredzēts veikt nevēlama notikuma un rūpnieciskās avārijas gadījumā objekta teritorijā	28
7.2. Plānoto pasākumu un resursu iesaistīšanas gatavības pārbaudes.....	28
7.3. Sadarbība ar VUGD, avārijas dienestiem, valsts un pašvaldību iestādēm šo mācību organizēšanā un veikšanā	28
7.4. Kārtība, kādā notiek darbinieku teorētiskā un praktiskā apmācība par pasākumiem, kurus paredzēts veikt rūpnieciskās avārijas vai katastrofas gadījumā ārpus objekta teritorijas, īstenojot sadarbības un savstarpējās palīdzības plānus ar VUGD, citām valsts institūcijām vai avārijas dienestiem	29
8. Pasākumi, kas samazina risku darbiniekiem darba vietā un citām personām, kas atrodas objekta teritorijā	29
8.1. Darbinieku brīdināšana par draudiem, informēšanu par rīcību avārijas vai katastrofas gadījumā un veicamajiem aizsardzības pasākumiem.....	29
8.2. Darbinieku nepieciešamās darbības pēc brīdinājuma saņemšanas.....	30
8.3. Drošības pasākumi darbiniekiem un citām personām, kas atrodas objekta teritorijā	30
9. Nevēlamu notikumu reģistrēšanas un ārējās brīdināšanas pasākumu sistēmas raksturojums	30
9.1. Kārtība, kādā reģistrē nevēlamus notikumus, nelaimes gadījumus vai tiešus rūpnieciskās avārijas draudus	30
9.2. Kārtība un veids, kādā atbildīgā persona par nevēlamu notikumu, tiešiem rūpnieciskās avārijas draudiem vai rūpniecisko avāriju ziņo VUGD, pašvaldībai un citām institūcijām	31
9.3. Informācija, ko iekļauj sākotnējā brīdinājumā, un kārtību, kādā atbildīgā persona sniedz turpmāko informāciju	32
9.4. Kārtība un veids, kādā atbildīgā persona par rūpniecisko avāriju vai tiešiem rūpnieciskās avārijas draudiem brīdina objektā nodarbinātos, apakšuzņēmējus, apakšnomniekus un apmeklētājus, kā arī iedzīvotājus, apdraudētās darbības vietas un organizācijas	33
10. Informācija par pasākumiem.....	33
10.1. Nevēlamu notikumu ierobežošana un likvidēšana	33
10.2. Cilvēku un vides aizsardzība objekta teritorijā rūpnieciskās avārijas gadījumā	35
10.3. Pasākumi, kas nepieļauj vai aizkavē rūpnieciskās avārijas seku izplatīšanos ārpus objekta teritorijas	36
10.4. Sabiedrības brīdināšana un turpmākas savlaicīgas informācijas sniegšana valsts institūcijām, sabiedrībai un pašvaldībām apdraudētajā teritorijā	38

10.5. Piesārņotās vietas izpēte, sanācija un vides atjaunošana, lai likvidētu rūpnieciskās avārijas iedarbību uz cilvēkiem vai vidi.....	39
11. Detalizēts būtiskāko rūpnieciskās avārijas gadījumā nodrošināmo pasākumu apraksts	41
11.1. Evakuācijas pasākumi	41
11.2. Pirmās palīdzības un neatliekamās medicīniskās palīdzības pasākumi cietušajiem.....	41
11.3. Sabiedriskās kārtības uzturēšana objektā un īpašuma apsardze.....	42
11.4. Alternatīvā enerģijas avota nodrošināšana	42
11.5. Preventīvie avārijas attīstību ierobežojošie pasākumi.....	42
11.6. Objekta darbības nodrošināšanas vai tās drošas pārtraukšanas pasākumi	43
11.7. Gatavības, reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamie pasākumi, tai skaitā ugunsdzēsības pasākumi	44
11.8. Pasākumi pēc rūpnieciskās avārijas, kas nepieciešami, lai novērstu, likvidētu vai būtiski samazinātu rūpnieciskās avārijas ietekmi uz cilvēkiem vai vidi	44
12. Rīcība nevēlama notikuma vai rūpnieciskās avārijas nevēlamo seku apjoma vai smaguma samazināšanai, ierobežošanai un stāvokļa kontrolei .	45
13. Resursu raksturojums.....	45
13.1. Trauksmes un apziņošanas sistēma, sakaru nodrošinājums	45
13.2. Ugunsdrošības un ugunsdzēsības inženiertehniskās sistēmas un aprīkojums.....	45
13.3. Civilās aizsardzības (operatīvām) vienību, pirmās palīdzības un citu operatīvo avārijas vienību materiāli tehniskais nodrošinājums.....	46
13.4. Individuālie aizsardzības līdzekļi un to izsniegšanas kārtība.....	46
13.5. Pirmās palīdzības sniegšanai nepieciešamo materiālu saraksts un to izvietojums objektā.....	46
13.6. Inženiertehnika, transports, darbarīki, speciālais apģērbs, materiālās rezerves vai uzkrājumi.....	46
13.7. Avāriju izplatību ierobežojošās iekārtas.....	46
13.8. Resursi, kurus paredzēts piegādāt no citiem komersantiem saskaņā ar savstarpējās palīdzības un sadarbības vienošanos, kā arī laiku, kādā ir iespējams saņemt attiecīgos resursus	47
14. Informācija par laiku, kādā pēc attiecīgās informācijas saņemšanas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests un citi avārijas dienesti var ierasties rūpnieciskās avārijas vietā.....	47
15. Pasākumi un kārtība, kādā sniedzama palīdzība VUGD un veicamas darbības ārpus objekta teritorijas rūpnieciskās avārijas bīstamības vai seku samazināšanai, kā arī informācija, kas VUGD nepieciešama ārpusobjekta civilās aizsardzības plāna izstrādāšanai	47

Tekstā lietotie termini un saīsinājumi

A kategorijas paaugstinātas bīstamības objekts - objekts, kurš dažādu faktoru ietekmes dēļ var izraisīt valsts mēroga katastrofu vai nodarīt būtisku kaitējumu cilvēku, vides un īpašuma drošībai.

Agrīnā brīdināšana – mērķtiecīga un nekavējoties veicama cilvēku un atbildīgo institūciju informēšana par katastrofu vai katastrofas draudiem un nepieciešamo rīcību.

Atbildīgā persona - viena vai vairākas fiziskās vai juridiskās personas, kuras norīko objekta īpašnieks, valdītājs vai lietotājs un kuras pārvalda objektu vai iekārtu, ja tām ir tiesības pieņemt lēmumus par objekta vai iekārtas ekspluatācijas sākšanu, ekspluatāciju (tai skaitā tehnisko apkopi, atjaunošanu, pārbūvi vai citām izmaiņām ekspluatācijas gaitā) vai ekspluatācijas apturēšanu.

Atjaunošanas pasākumi - tādu pasākumu kopums, kuri tiek veikti, lai pēc iespējas savlaicīgi un samērīgi palīdzētu cietušajiem cilvēkiem un pēc iespējas atjaunotu vidi un īpašumu tādā stāvoklī, kāds tas bija pirms katastrofas.

Automātiskā ugunsdzēsības sistēma – stacionāra inženiertehniskā sistēma, kas, konstatējot ugunsgrēka izcelšanos vai saņemot vadības signālu no citas automātiskās uguns aizsardzības sistēmas, kura konstatējusi ugunsgrēka izcelšanos, automātiski veic ugunsgrēka dzēšanu vai ugunsgrēka lokalizāciju, kā arī izstrādā signālus citu inženiertehnisko sistēmu vadībai.

Ārkārtējā situācija – ir īpašs tiesiskais režīms, kura laikā Ministru kabinetam ir tiesības likumā noteiktajā kārtībā un apjomā ierobežot valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju, fizisko un juridisko personu tiesības un brīvības, kā arī uzlikt tām papildu pienākumus.

Augstāka riska līmeņa objekts - objekts, kurā bīstamās vielas atrodas 01.03.2016. MK noteikumu Nr.131 1.pielikuma 1. tabulas 3. ailē vai 2. tabulas 3. ailē norādītajā kvalificējošā daudzumā vai to pārsniedz.

Bīstamas kravas – kravas, kas pārvadāšanas vai uzglabāšanas procesā savu īpašību dēļ var izraisīt sprādzienu, ugunsgrēku vai citus postījumus, kā arī apdraudēt cilvēku dzīvību vai veselību.

Bīstama viela – ķīmiska viela vai produkts, kas tai piemītošo fizisko, ķīmisko vai toksikoloģisko īpašību vai fizikālā stāvokļa dēļ var radīt kaitējumu cilvēka dzīvībai vai veselībai, dzīvniekiem, videi.

Bīstamība – substancei, enerģijai vai situācijai raksturīga īpašība, kas pie noteiktiem nosacījumiem rada vai var radīt kaitējumu cilvēka dzīvībai un veselībai, videi.

Civilā aizsardzība – tādu organizatorisku, inženiertehnisku, ekonomisku, finansiālu, sociālu, izglītojošu un zinātnisku pasākumu kopums, kurus īsteno valsts un pašvaldību institūcijas un sabiedrība, lai nodrošinātu cilvēku, vides un īpašuma drošību, kā arī īstenotu atbilstošu rīcību katastrofas un katastrofas draudu gadījumā.

Dabas katastrofas – meteoroloģiskās un hidroloģiskās parādības, kas spēj izraisīt vētru, viesuļvētru, plūdus, atkalu, stiprs salu, stipru snigšanu, lielu karstumu, mežu un kūdras purvu ugunsgrēki.

Dezaktivācija – radioaktīvā piesārņojuma aizvākšana, lai samazinātu paliekošo radioaktīvo vielu daudzumu uz virsmām, cilvēka organismā, materiālos vai citos vides objektos.

Domino efekts - efekts, ko rada objekti vai objektu grupas, kurām var būt savstarpēja nevēlama ietekme un var palielināties lielu rūpniecisko avāriju risks vai šādu avāriju sekas var kļūt smagākas.

Evakuācija – organizēta cilvēku pārvietošanās uz drošu vietu ārpus būves zemes virsmas līmenī vai ugunsdrošības nodalījumu ugunsgrēka vai citu briesmu gadījumā.

Evakuācijas plāns - vizuāli noformēti nepārprotami norādījumi, kā fiziskai personai rīkoties ugunsgrēka, avārijas vai bīstamas situācijas gadījumā un kā visātrāk nokļūt drošībā.

Gatavības pasākumi – tādu pasākumu kopums, kuri tiek veikti, lai sagatavotos katastrofas gadījumā nepieciešamajai rīcībai.

Glābšanas darbi - reaģēšanas pasākumu un seku likvidēšanas pasākumu kopumā ietilpstoši pasākumi, kurus plāno, vada un veic Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, izņemot glābšanas darbus jūrā un iekšējos ūdeņos no bāzes līnijas līdz jūras krasta līnijai, kurus plāno, vada un veic Nacionālie bruņotie spēki

Individuālie aizsardzības līdzekļi – ierīces, iekārtas, sistēmas un izstrādājumi, tai skaitā darba apģērbs un apavi, kurus nodarbinātais valkā vai citādi lieto darbā, lai aizsargātu savu drošību un veselību no viena vai vairāku darba vides risku faktoru iedarbības.

Katastrofa - notikums, kas izraisījis cilvēku upurus un apdraud cilvēku dzīvību vai veselību, nodarījis kaitējumu vai radījis apdraudējumu cilvēkiem, videi vai īpašumam, kā arī radījis vai rada būtiskus materiālos un finansiālos zaudējumus un pārsniedz atbildīgo valsts un pašvaldības institūciju ikdienas spējas novērst notikuma postošos apstākļus.

Katastrofu draudi - situācija, kad risku novērtējums, prognozes, informācija vai citi apstākļi pamatoti liecina par katastrofas iespējamību.

Katastrofas pārvaldīšana - tādu vadītu un koordinētu preventīvo, gatavības, reaģēšanas, seku likvidēšanas pasākumu, kā arī atjaunošanas pasākumu kopums, kuri tiek veikti, lai nodrošinātu civilās aizsardzības uzdevumu izpildi.

Kompleksā pārbaude - valsts institūciju kopīgi veikta objekta inspicēšana, lai pārbaudītu rūpniecisko avāriju riska samazināšanas pasākumus (īpaši drošības sistēmas tehniskos un organizatoriskos pasākumus) un drošības pārskatā un citos dokumentos sniegtās informācijas atbilstību faktiskajam stāvoklim objektā.

Koordinēšana — valsts un pašvaldību institūciju rīcības saskaņošana, veicot preventīvos, gatavības, reaģēšanas, seku likvidēšanas pasākumus, kā arī atjaunošanas pasākumus.

Nevēlams notikums (incidents) – negatīvas pārmaiņas objekta ekspluatācijas gaitā, piemēram, tehnoloģiska vai mehāniska rakstura bojājumi, neapzināta vai apzināta nepareiza ekspluatācija, kā arī citas novirzes no tehnoloģiskā procesa režīma vai ārējie faktori, kas nav izraisījuši rūpniecisko avāriju.

Objekts – visa atbildīgās personas pārziņā esošā teritorija, kuras vienā vai vairākās iekārtās atrodas bīstamās ķīmiskās vielas un bīstamie maisījumi, kas minēti 2016.gada 1.marta MK noteikumu Nr.131 “Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi” (turpmāk tekstā MK noteikumi Nr.131) noteikumu 1. pielikuma 1. un 2. tabulā, tai skaitā izejvielu, produktu, blakusproduktu, ražošanas atkritumu vai starpproduktu veidā (turpmāk – bīstamās vielas), arī šo objektu kopīgajās vai saistītajās infrastruktūrās vai darbībās.

Pali – ūdens līmeņa paaugstināšanās upēs un ezeros pavasara periodā, kas rada to pārplūšanu un raksturojas ar ilglaicīgu ūdens līmeņa noturību.

Pirmā palīdzība – nekavējoša palīdzība cietušajiem nelaimes gadījumā, kuru var sniegt personas, kurām ir kvalifikācija medicīnā vai tās nav, savu zināšanu un iespēju robežās, neatkarīgi no sagatavotības un ekipējuma.

Pamatvajadzības — uzturs, mājoklis, veselības aprūpe, medicīniskā palīdzība, elektroapgāde, ūdensapgāde, siltumapgāde, atkritumu un notekūdeņu savākšana, sakaru nodrošinājums.

Plūdi – ūdens līmeņa celšanās upēs un ezeros, kas var notikt lietus vai sniega segas straujas kušanas, ledus (vižņu) sastrēgumu, hidrotehnisko būvju avāriju, kā arī citu dabas parādību rezultātā.

Preventīvie pasākumi – tādu pasākumu kopums, kuri tiek veikti, lai novērstu vai mazinātu katastrofas draudus.

Radiācijas avārija – notikums, kā rezultātā valstī vai ārpus tās teritorijas konstatēts radiācijas līmenis, kas būtiski pārsniedz ilggadējo mērījumu rezultātā konstatēto radiācijas fona līmeni un var tikt pārsniegti apstarojuma dozu limiti, apdraudot iedzīvotāju veselību.

Radioaktīvā viela – viela, kura satur vienu vai vairākus radionuklīdus – izotopus, kas atomu pārvēršanās procesā rada jonizējošo starojumu ar kopējo vai īpatnējo radioaktivitāti, kura pārsniedz pieļaujamus lielumus un no kuras nepieciešams aizsargāt darbiniekus, iedzīvotājus un vidi.

Reaģēšanas pasākumi – tādu pasākumu kopums, kuri tiek veikti, lai mazinātu vai likvidētu postošos apstākļus un to izraisītās sekas, novērstu vai mazinātu kaitējumu cilvēkiem, videi un īpašumam.

Risks – nevēlamu seku (zaudējumi, kaitējumi) iestāšanās iespējamība noteiktā laikposmā vai konkrētos apstākļos.

Riska avots – tehnisks objekts, sociāla vai dabas parādība, kas pie noteiktajiem nosacījumiem var novest pie negadījuma.

Riska faktori – riska lieluma iespaidojošie parametri, kas atkarīgi no tehniskajām ierīcēm, tehnoloģiskajiem procesiem, apkalpojošiem procesiem un darbības nodrošināšanas.

Riska zona – teritorija, kuru var iespaidot negadījuma nevēlamās izpausmes.

Rūpnieciska avārija - notikums, ko izraisa nekontrolējamas vai nekontrolētas norises tādu objektu ekspluatācijas laikā, uz kuriem attiecas šie noteikumi, piemēram, liela apjoma emisija, ugunsgrēks vai eksplozija, kas uzreiz vai pēc kāda laika pašā objektā vai ārpus tā nopietni apdraud cilvēku veselību vai vidi un kas saistīts ar vienu vai vairākām bīstamām vielām.

Seku likvidēšanas pasākumi - tādu pasākumu kopums, kuri tiek veikti, lai nodrošinātu vismaz minimālās iedzīvotāju pamatvajadzības, kas saistītas ar cilvēku izdzīvošanu, un apturētu vai mazinātu veselības, vides un īpašuma apdraudējumu.

Sprādziens – momentāna (eksplozīva) vielas vai maisījuma ķīmiskā pārvērtība, kurā izdalās liels enerģijas daudzums, kas rada paaugstinātu spiedienu (pārspiedienu un triecienvilni).

Tehnogēna katastrofa – katastrofa, kuru izraisījusi saimnieciskā darbība (piemēram, ražošanas avārijas ar ķīmisko, radioaktīvo un bioloģiski aktīvo vielu noplūdi, ugunsgrēki ēkās un tautsaimniecības objektos, sprādzieni, transporta avārijas, dambju pārrāvumi, komunālo un enerģētisko tīklu pārrāvumi, ēku un būvju sabrukšana).

Trauksmes signāls – noteiktā teritorijā vai iestādē pārraidīts signāls, kas brīdina par katastrofu vai tās draudiem un nepieciešamību darbiniekiem ieslēgt televizoru vai radio, lai saņemtu informāciju turpmākai rīcībai.

Valsts nozīmes jonizējošā starojuma objekti – kodoliekārtas, radioaktīvo atkritumu apglabāšanas vai pārstrādes uzņēmumi un tādi objekti, kur tiek veiktas darbības ar radioaktīvām vielām, kuru kopējā radioaktivitāte vairāk nekā vienu miljardu reižu pārsniedz Ministru kabineta noteiktos limitus, kuriem nepieciešama speciālā atļauja (licence) vai atļauja.

Ugunsdrošība – atbildība normatīvajos aktos noteiktajām prasībām attiecībā uz ugunsgrēku novēršanu, sekmīgu dzēšanu un to seku mazināšanu.

Ugunsdzēsība – organizēta darbība, kuru veic, lai likvidētu ugunsgrēku, glābtu fiziskās personas un materiālās vērtības, kā arī aizsargātu vidi ugunsgrēka dzēšanas laikā.

Ugunsdzēsības aparāts – ierīce ar ugunsdzēsīgo vielu, kuru var ievadīt degšanas zonā, iedarbojoties ar iekšējo spiedienu.

Ugunsdzēsības hidrants – pieslēgums ūdens apgādes sistēmai, kurā ietilpst drošības vārsts.

AS - Avārijas situācija - situācija, kura rada kaitējumu vai tā draudus cilvēka veselībai, dzīvībai, labklājībai, īpašumam, videi un kuras pārvaldīšanā nepieciešams iesaistīt operatīvos dienestus aktivizēt CA sistēmu;

RARSP - Rūpnieciskās avārijas riska samazināšanas pasākumi

CAS Nr. - Chemical Abstract Service – ķīmiskās informācijas pakalpojumi – vielas identifikācijas Nr. datu bāzēs;

IAL - Individuālie aizsardzības līdzekļi;

MK - Latvijas Republikas Ministru kabinets;

UD – Ugunsdrošība;

VUGD - Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests;

NMPD – Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests;

VVD LRVP - Valsts vides dienesta Latgales reģionālā vides pārvalde;

VDI - Valsts darba inspekcija;

VDD - Valsts drošības dienests;

PTAC – Patērētāju tiesību aizsardzības centrs;

LVĢMC – Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs;

VUGD LRZC - Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Latgales reģiona zvanu centrs;

VUGD LRB - Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Latgales reģiona brigāde;

CAK – Civilās aizsardzības komisija

Citu objekta CA plānā pielietoto saīsinājumu, arī atsevišķu terminu un jēdzienu skaidrojumi ir iekļauti plāna tekstā.

Ievads

SIA "Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra" Daugavpils naftas bāzi apsaimnieko kopš 2000.gada. Naftas bāzē tiek veiktas sekojošās darbības:

- naftas produktu un sašķidrinātās naftas gāzes (SNG) saņemšanu no dzelzceļa cisternām,
- naftas produktu un SNG pārsūkņēšanu uz uzglabāšanas rezervuāriem un spiedtvertnēm,
- naftas produktu un SNG uzglabāšanu rezervuāros un spiedtvertnēs,
- naftas produktu un SNG realizāciju vairumā, izmantojot dzelzceļu un autotransportu.

Tā kā naftas bāzē tiek uzglabāts ievērojams daudzums bīstamo vielu, tad naftas bāze saskaņā ar reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem ir atzīta kā A kategorijas paaugstinātas bīstamības un augstāka riska līmeņa objekts, un uz to attiecas 2016.gada 1.marta MK noteikumu Nr.131 "Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi" (turpmāk - MK noteikumi Nr.131) prasības, atbilstoši kurām tam jāizstrādā Objekta civilās aizsardzības plāns.

SIA "Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra" naftas bāzes objekta "Civilās aizsardzības plāns" (turpmāk tekstā CA plāns) izstrādāts atbilstoši MK noteikumu Nr.131 un 2017.gada 19.septembra MK noteikumu Nr.563 "Paaugstinātas bīstamības objektu apzināšanas un noteikšanas, kā arī civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas plānošanas un īstenošanas kārtība" (turpmāk - MK noteikumi Nr.563) prasībām un atbilstoši faktiskajai situācijai objektā.

CA plānā ir sniegta informācija par atbildīgo darbinieku noteikšanu civilās aizsardzības jautājumos, objekta apziņošanas un trauksmes sistēmu, darbinieku apmācību civilās aizsardzības jautājumos, rīcībā esošajiem resursiem, kas nepieciešami rūpnieciskās avārijas vai katastrofas gadījumiem, kā arī par plānotajiem un veiktajiem preventīvajiem pasākumiem un gatavību reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumu veikšanai rūpnieciskās avārijas vai katastrofas gadījumā, lai likvidētu vai ierobežotu rūpnieciskās avārijas vai katastrofas objekta teritorijā un samazinātu to ietekmi uz cilvēkiem, īpašumu un vidi.

CA plānā mērķis ir radīt katastrofu pārvaldīšanas organizatorisko struktūru objektā, izstrādāt skaidru un nepārprotamu rīcības kārtību, lai novērstu vai mazinātu iespējamo kaitējumu, cilvēkiem, īpašumam un videi katastrofu vai tās draudu gadījumā, kā arī, lai veiktu glābšanas darbus un iespējamo katastrofu izraisīto seku likvidēšanas pasākumus.

Izstrādātā objekta CA plāna uzdevumi ir:

- raksturot uzņēmumu no rūpnieciskās avārijas riska viedokļa;
- raksturot uzņēmumā izveidoto avārijgatavības organizāciju;
- sniegt informāciju par objektā esošo civilās aizsardzības un drošības organizāciju;
- sniegt informāciju par pasākumiem rūpniecisko avāriju iespējamības novēršanai un rīcībām avāriju gadījumos;
- sniegt informāciju par avārijas seku likvidēšanas kārtību;
- sniegt informāciju glābšanas dienestam un pašvaldībai ārpusobjekta civilās aizsardzības plānu izstrādāšanai.

Rezultātā ir aprakstītas uzņēmuma darbinieku un piesaistāmo organizāciju rīcības dažādu rūpniecisko avāriju gadījumos, nosakot avārijas apziņošanas, lokalizācijas un

seku likvidācijas kārtību, kā arī norādītas atbildīgās personas par šo darbu veikšanu. Aprakstīta uzņēmuma darbinieku evakuācija un sadarbība ar VUGD darbiniekiem.

CA plānā sniegta informācija par izmantotajām tehnoloģiskajām iekārtām, objektiem un to izvietojumu, bīstamajām vielām objektā un tehnoloģiskajiem procesiem. Raksturota procesu vadība, drošības tehniskās iekārtas un riska samazināšanas pasākumi. Sniegta informācija par uzņēmuma civilās aizsardzības struktūru, amatpersonu pienākumiem un civilās aizsardzības pasākumu nodrošinājumu. Aprakstītas galvenās rīcības seku likvidēšanas neatliekamo pasākumu veikšanai rūpniecisko avāriju gadījumos, nosakot avārijas izziņošanas, lokalizācijas un seku likvidācijas kārtību, kā arī norādītas atbildīgās personas šo darbu veikšanai.

Blakus esošo uzņēmumu un tuvējo daudzdzīvokļu māju iedzīvotāju informēšanai SIA "Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra" naftas bāze ir izstrādājusi informatīvo materiālu, kura saturs ir saskaņots ar VUGD, elektroniski nosūtīts Valsts vides dienestam (VVD) un brīvi pieejams VVD tīmekļa vietnē: <http://www.vvd.gov.lv/kontrole/vides-aizsardzibas-kontrole/rupniecisko-avariju-riska-objekti/>.

Atbilstoši MK noteikumu Nr.131 59.punkta prasībām CA plānam ir izstrādāts saīsinātais CA plāna variants, jo CA plāns satur ierobežotas pieejamības informāciju.

1. Informācija par objektu

1.1. Objekta nosaukums un atrašanās vietas adrese, zemesgabala kadastrālais apzīmējums

SIA „Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” Daugavpils naftas bāze (turpmākā tekstā arī *uzņēmums*) atrodas Jelgavas ielā 2a, Daugavpils, LV-5404, zemes gabalā ar kadastra apzīmējumu 0500 020 0501.

1.2. Objekta ģeogrāfiskais izvietojums apkārtnes ģeoloģiskais, hidroloģiskais, meteoroloģiskais un klimatiskais raksturojums

SIA „Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” naftas bāze atrodas Daugavpilī, Jelgavas ielā 2a, apmēram 2,5 km uz austrumiem no pilsētas centra. Objekta koordinātes ir ziemeļu platums – 55,868872 un austrumu garums 26,565672. Naftas bāzes teritorija atrodas Daugavpils pilsētas Čerepovas mikrorajonā. Naftas bāze atrodas ražošanas objektu un noliktavu apbūves teritorijā. Daugavpils naftas bāzes atrašanās vieta norādīta 1.1. attēlā.

Teritorija izvietota Daugavpils pilsētas rūpnieciskajā zonā, kur dabīgais reljefs ir mainīts antropogēnās darbības rezultātā. Reljefs raksturojams kā lēzeni viļņots limnoglaciāls līdzenums. Plānotās darbības teritorijas absolūtās augstuma atzīmes mainās no 101 līdz 103 m vjl, apkārtējā teritorijā no 95 līdz 103 m vjl., samazinoties Daugavas virzienā, kur absolūtās augstuma atzīmes sasniedz 88 m vjl.

Gada vidējā temperatūra ir +5,4 °C. Pats aukstākais mēnesis ir janvāris, ar vidējo temperatūru – 6,5 °C, pats siltākais jūlijs, ar vidējo temperatūru +17,8 °C, vidējais bezsala periods ir 143 dienas. Pilsētā valdošie ir dienvidrietumu vēji, rietumu – ap 20%, dienvidu – 14%. Ziemā pārsvarā pūš dienvidu virziena vēji. Pavasarim raksturīgi ZA vēji, maijā līdz 17%. Vasarā visvairāk pūš rietumu vēji, bet rudenī DR vēji. Vidējais vēja ātrums vasarā - 3,0-3,1 m/s. Visvējainākais laiks ir no novembra līdz janvārim – 4,4-4,5 m/s. Vidējais īpaši vējaino dienu (vairāk par 14 m/s) skaits ir 14 dienas gadā, bet vislielākais vējaino dienu skaits – 30.

1.1. attēls. SIA "Latvian National Real Estate Agency" naftas bāzes novietojums

2. Apkārtnes teritorija, kuru var ietekmēt rūpnieciskā avārija

Daugavpils naftas bāze atrodas Daugavpils pilsētas Čerepovas mikrorajonā. Naftas bāzes tuvākajā apkārtne atrodas:

R virzienā:

SIA „Jauda-D” elektrotehnisko iekārtu un elektromateriālu noliktavas un veikala ēka – 100 m attālumā.

Z-ZA virzienā:

SIA „MBD” dzelzsbetona rūpnīca – 170 m attālumā no naftas bāzes robežas. SIA „Kompānija Avotiņi” jumta segumu ražotne – 115 m attālumā no naftas bāzes teritorijas.

DA virzienā:

SIA „Latvijas propāna gāze” Latgales reģionālās pārvaldes Daugavpils gāzes uzpildes stacija – 160 m attālumā no naftas bāzes robežas.

D-DR virzienā:

Pārpuvota teritorija ar dīķiem - 90 m attālumā no naftas bāzes robežas. Daugavas upe - 600 m attālumā no naftas bāzes robežas.

Tuvākā dzīvojamā māja (Kūdras ielā) atrodas DR virzienā ~ 100 m attālumā no naftas bāzes robežas. Tuvākā daudzdzīvokļu dzīvojamā māja (Kūdras ielā) atrodas DR virzienā ~ 250 m attālumā no naftas bāzes robežas

Naftas bāzes tuvumā neatrodas sabiedriskas nozīmes ēkas. Naftas bāzes teritorijā un 1 km rādiusā ap to neatrodas nekādi valsts aizsargājami kultūras pieminekļi.

Bīstamo vielu noplūde ar ārpusobjekta ietekmi pamatā vērtējama saistībā ar bīstamo vielu noplūdi sašķidrīnātās naftas gāzes tehnoloģijā - spiedvertņu parkā, dzelzceļa noliešanas estakādē un autocisternu uzpildes vietā.

3. Objekta ārējie riska avoti

SIA “Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” naftas bāzes ārējais apdraudējums var rasties no darbībām vai avārijām, kas notiek ārpus uzņēmuma teritorijas:

- avārija un ugunsgrēks blakus esošajos objektos,
- sprādzieni, sprādziena draudi,
- bioloģiskais terorisms,
- sabiedriskās nekārtības un bruņots konflikts,
- nelikumīga ielaušanās, kas saistīta ar vandālismu, ļaunprātīgu dedzināšanu un citiem faktoriem,
- radiācijas avārijas,
- dabas katastrofas.

3.1. Avārija un ugunsgrēks blakus esošajos objektos

Avārija SIA “Latvijas propāna gāze”

Par paaugstinātas bīstamības objektiem, kuri varētu apdraudēt SIA “Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” tehnoloģiskās iekārtas vai pat izraisīt rūpniecisku avāriju ar „domino efektu”, iesaistot SIA “Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” ir SIA „Latvijas propāna gāze” Latgales reģionālās pārvaldes objekts, kurš atrodas 160 m attālumā no naftas bāzes robežas.

Lai novērstu un nepieļautu rūpniecisko avāriju, ko var izraisīt iespējamā avārija vai nevēlams notikums SIA „Latvijas propāna gāze” Latgales reģionālās pārvaldes objektā ir nepieciešams:

- nekavējoties ziņot VUGD un naftas bāzes vadībai;
- sasaukt naftas bāzes reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumu veikšanas vienību;
- pārtraukt tehnoloģisko procesu;
- veikt naftas bāzes darbinieku un materiālo vērtību evakuāciju drošā attālumā;
- nodrošināt rezervuāru atdzesēšanu, izmantojot pārnēsājamo lafetstobru;
- pēc VUGD ierāšanas, objekta civilās aizsardzības vienība pakļaujas ugunsgrēku dzēšanas un glābšanas darbu vadītāja rīkojumiem.

Bīstamo kravu pārvadājumi

Apdraudējums var rasties notiekot avārijai vai negadījumam bīstamo kravu transportēšanas laikā uz pievedceļiem, atzariem un uz blakus naftas bāzes esošās Jelgavas ielas. Pa Jelgavas ielu braucošās kravas automašīnas ar autocisternām lielākoties pārvadā naftas ķīmiskās vielas un maisījumus. Notiekot automašīnas vai automašīnu satiksmes negadījumam, kā arī, ja kravas automašīnai ir bijis nepamanīts drošību apdraudošs defekts, iespējama bīstamo vielu (maisījumu) noplūde ar vai bez sekojošas degšanas. Iespējams ir lokāla rakstura ugunsgrēks, kas var iniciēt lokālos „domino efektus”, neradot ietekmi uz SIA ”Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” naftas bāzes drošību, bet ugunsgrēka gadījumā iespējama īslaicīga sadegšanas produktu kaitīgā ietekme uz naftas bāzes darbiniekiem. Ja notiek nevēlams notikums ar bīstamo kravu ir nepieciešams:

- nekavējoties paziņot vadībai, VUGD, ceļu policijai, nepieciešamības gadījumā izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību;
- rīkoties atbilstoši ADR kravas rakstiskās instrukcijas norādījumiem;
- izsaukt citu degvielas cisternautomobili degvielas pārsūkņēšanai.

Pa naftas bāzes tiešā tuvumā esošajiem sliežu ceļiem pārvadā ar naftas produktiem pildītus cisternvagonus no/uz SIA “Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra”. Uzņēmumam nav pieejama statistiska informācija par bīstamo kravu pārvadāšanas intensitāti. Negadījumi uz blakus esošajiem sliežu ceļiem, atkarībā no avārijas attīstības, varētu apdraudēt SIA “Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” naftas bāzes drošību. Dzelzceļa cisternu avārijas gadījumā ir nepieciešams:

- nekavējoties paziņot stacijai Daugavpils un šķirotavas parka dežurantiem, uzņēmuma vadībai, VUGD, ceļu policijai, nepieciešamības gadījumā izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību;
- atvērt vārtus dzelzceļa piebraukšanas sliekšņiem;
- pārtraukt tehnoloģiskās operācijas dzelzceļa estakādē, sūkņu stacijā, manifoldu telpā, atslēgt tur elektroenerģijas padevi;
- norobežot avārijas vietu, uzstādīt tur novērošanas posteni;
- veikt noplūdes vietas ierobežošanu un likvidāciju;
- ugunsgrēka vai sprādziena gadījumos veikt pasākumu, kuri aprakstīti turpmākajās sadaļās (eksplodijas draudi, ugunsgrēks).

Ārējo komunālo tīklu avārijas

Ārējo komunālo tīklu avārijas varētu būt saistītas ar tehnisko nolietojumu, sprādzieniem, ugunsgrēkiem, u.c. Avārijas komunālajos tīklos un energoapgādes sistēmās saistītas ar bojājumiem siltumapgādes tīklos, gāzes apgādes tīklos, ūdens un kanalizācijas tīklos, kā arī elektrotīklos. Avārijas siltumapgādes sistēmās var pārtraukt ēku siltumapgādi. Bojājumi siltumtīklos var izraisīt apakšzemes inženierkomunikāciju applūšanu, ceļu un ielu izskalošanu, siltumapgādes tīklu, ēku siltumapgādes sistēmu un ūdensvadu aizsalšanu.

Elektrotīklu bojājumu gadījumā ir nepieciešams:

- pārtraukt tehnoloģiskās operācijas, nepieciešamības gadījumā aizbīdņu aizvēršanu veikt ar rokām;
- nekavējoties ziņot AS “Sadales tīkls” dežūrdienestam;
- ziņot par notikušo uzņēmuma vadībai un atbildīgajai personai;
- pārslēgties uz elektroenerģijas padeves rezerves līniju un sagatavot dīzeļģeneratoru;
- gadījumā, ja netiek atjaunota un nodrošināta elektroenerģijas padeve, veikt nepieciešamus drošības pasākumus, lai nepieļautu naftas produktu noplūdi un avārijas situācijas rašanos uzņēmumā.

Aviokatastrofas

Pasaules prakse rāda, ka pilota kļūdainas rīcības sliktos laika apstākļos vai lidaparāta tehnisku bojājumu dēļ lidostās vai to apkārtnē iespējamās aviokatastrofas, kuras var izraisīt lielu ugunsgrēku un sprādzienu lidostas teritorijā, vai sliktākā gadījumā, skart pašu objektu. Objekts atrodas lielā attālumā no lidostas skrejceļiem, lidmašīnu pacelšanās un nolaišanās koridori ir pietiekoši tālu, lai nevarētu apdraudēt SIA „Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” naftas bāzi.

Privātajos lidlaukos lidojumu intensitāte ir zema, līdz ar to arī apdraudējums objektam ir nenozīmīgs.

3.2. Sprādzieni, sprādziena draudi

Anonīmos ziņojumus par sprādzienbīstama priekšmeta (SBP) uzstādīšanu naftas bāzē var saņemt pa tālruni vai rakstiska paziņojuma veidā. Šāda paziņojuma ticamība, ka SBP tiešām ir uzstādīts ir ļoti minimāla, bet izslēgt nedrīkst. Anonīmā ziņojuma motivācija var būt dažāda – sākot no ļaunprātīga huligānisma līdz terorisma elementiem. Ziņojuma adresāti parasti ir uzņēmuma vadība, apsardze, policijas dežūrdaļas vai VUGD sakaru punkti. Augstāka ticamība ir tiem ziņojumiem, kuros tiek izvirzītas konkrētas prasības (nauda, darbības u.c.).

Saņemot informāciju (pa tālruni u.t.t.) par spridzināšanas vai sprādziena draudiem:

- jānoskaidro no informācijas sniedzēja:
  1. informācija par ziņotāju: vārdu, uzvārdu, atrašanās vietu, dzīves vietas adresi, tālruņa numuru. Ja nav iespējams noskaidrot ziņotāju – anonīms, jānoskaidro pēc iespējas vairāk būtiskas informācijas, pēc iespējas pagarinot telefonsarunas laiku, iegaumējot ziņojuma saturu, zvanītāja balss un runas īpatnības;
  2. informāciju par vietu, kur atrodas iespējamais spridzeklis, tā ārējās pazīmes, lielumu, veidu un citu raksturojumu, kā arī iespējamo informāciju par varbūtējo sprādzienbīstamo koncentrāciju un iespējamo apdraudējumu;
- jāziņo par saņemto informāciju Valsts policijai, kura savukārt informē VUGD un Valsts drošības dienestu;
- jāinformē uzņēmuma vadītājs un attiecīgās atbildīgās personas par drošības pasākumu ievērošanu un jāveic darbinieku evakuācija no apdraudētās ēkas vai riska zonas;
- jānodrošina sapieru netraucēta darbība notikuma vietā un ar viņu vadītāja atļauju jāorganizē meklēšanas grupa no pieredzējušiem iestādes darbiniekiem ar nolūku atrast spridzekli, organizēt iestādes apskati, lai atklātu nozieguma pēdas un citus lietišķos pierādījumus, noskaidrot notikuma apstākļus, kam ir nozīme nozieguma atklāšanā;
- anonīmu draudu gadījumā jāaizpilda anketa par ziņotāju.

Sprādziena draudu gadījumā objekta atbildīgajām amatpersonām un citiem darbiniekiem jāpilda operācijas vadītāja (Valsts policijas amatpersonas) rīkojumi, bet sprādziena gadījumā – ugunsgrēku dzēšanas un glābšanas darbu vadītāja (VUGD amatpersonas) rīkojumi.

Darbības ar nesprāgušu militāra pielietojuma munīciju (t.sk. ķīmisku un bioloģisku) visā teritorijā izpilda Nacionālie bruņotie spēki (turpmāk – NBS). Darbības ar improvizētām spridzināšanas ierīcēm (t.sk. ķīmiskām, bioloģiskām) visā valsts teritorijā veic Valsts drošības dienests, izņemot NBS struktūrvienības, kur šīs darbības stacionāro objektu teritorijās un tiem tuvās pieguļošās teritorijas, izpilda NBS nesprāgušas munīcijas neitralizēšanas personāls.

Rekomendācijas saņēmot anonīmu informāciju par sprādziena draudiem

Anonīmu informāciju raksturo 3 pamatlīnijas:

- vieta – pārsvarā objekts atrodas vietās, kurās liels cilvēku skaits;
- laiks – informācija parasti pienāk darba laikā, kad ir vislielākā cilvēku koncentrācija;
- veids – pārsvarā informācija tiek sniegta pa telefonu.

Saņēmot anonīmu informāciju, jācenšas pēc iespējas vairāk noskaidrot par ziņotāju, spridzekli. Iespējamie jautājumi:

1. Kad ir gaidāms sprādziens?
2. Kur pašlaik atrodas spridzeklis?
3. Kā spridzeklis izskatās?
4. Kāda veida sprāgstviela?
5. Kas izsauks sprādzienu?
6. Vai Jūs novietojāt spridzekli?
7. Kāpēc? (Kāds mērķis?)
8. Kāda ir Jūsu adrese?
9. Kā Jūs sauc?

3.3. Bioloģiskais terorisms

Bioterorisms (bioloģiskais terorisms) ir bioloģiska aģenta tīša izplatīšana ar nolūku izraisīt cilvēku saslimšanu un nāvi, radīt sabiedrībā apjukumu, paniku un bailes. Bioterorisms ir apdraudējums jebkurai valstij, un tā novēršana prasa īpašu sagatavotību un spēju ātri reaģēt un rīkoties. Uzbrukuma īstenošanai nepieciešama plānošana, specifiskas tehniskas zināšanas, bioloģisks aģents, ražošanas iekārtas, izplatīšanas sistēma un piekļuve mērķim.

Bioloģiskie aģenti (baktērijas, vīrusi un citi mikroorganismi) parasti ir atrodami dabā, bet terorisma gadījumā tie tiek pārveidoti, ar mērķi palielināt to infekciozitāti un noturību pret esošo medicīnu, kā arī padarīt tos izturīgākus apkārtējā vidē. Tos, kā bioloģiskos ieročus, izmanto ar dzīvo pārnēsātāju palīdzību vai pulveru un suspensiju veidā munīcijā un citās ierīcēs ar mērķi izraisīt cilvēku, dzīvnieku un augu masveida saslimšanu.

Bioloģiskās vielas ir vīrusi, baktērijas vai toksīni, kas var radīt nopietnus draudus cilvēkiem, dzīvniekiem un augiem. Bioloģiskās vielas ir ļoti grūti noteikt un bieži tiem ir vismaz dažu dienu inkubācijas periods pirms parādās saslimšanas pazīmes. Personai, kas inficējusies ar bioloģisku vielu nepieciešama nekavējoša medicīniska aprūpe. Pazīstamākās bioloģiskās vielas:

- sibirijas mēris – bakteriālas sporas, kas izturīgas pret vides ietekmi, nav lipīgs, bet var izraisīt letālu iznākumu, ja tiek ieelpots liels daudzums sporu;
- bakas – ļoti lipīgs vīruss, kas var izraisīt letālu iznākumu, viegli izplatās pa gaisu;
- ebola vīruss – ļoti letālas iedarbības hemorāģisks drudzis, kas rada apjomīgu asiņošanu no ķermeņa atverēm. Pašlaik nav izgudrotas zāles tā ārstēšanai;
- botulisms – viens no visnāvējošākajiem bakteriālajiem toksīniem, kas var radīt elpošanas ceļu traucējumus, paralīzi;
- mēris – ļoti lipīga baktērija, kas var izraisīt letālu pneimoniju.

Bioloģisko aģentu izplatīšanas paņēmieni bioterorisma nolūkos:

- saindētas pārtikas un ūdens patērēšanas ceļā;

- bioloģisko aģentu inhalācijai (ieelpošanai) var izmantot tādas izplatīšanas sistēmas kā labības miglotājus, gaisa kondicionēšanas sistēmas, dūmu ģeneratorus, uguns dzēšamos aparātus, kā arī komerciāli pieejamās aerosolu iekārtas, pasta sūtījumus (vēstules, pakas);
- injekciju veidā, izmantojot ar bioloģisko aģentu piesārņotas (saindētas) adatas, militāro munīciju (piem., šrapneļi, šāviņi);
- tieša kontakta ceļā saskaroties ar inficētām personām/dzīvniekiem.

Pēc bioloģiskā aģenta izplatīšanas paies zināms laiks, līdz parādīsies uzbrukuma sekas slimības veidā, kas sākotnēji var pat atgādināt parastu slimības uzliesmojumu. Inkubācijas periods atkarībā no izmantotā bioloģiskā aģenta svārstās no dažām stundām (izmantojot toksīnus) līdz vairākām dienām vai pat nedēļām.

Specifisku bioloģisku aģentu izmantošanas gadījumā inkubācijas periods kontaktpersonu vidū var atšķirties un ir atkarīgs gan no cilvēka individuālās uzņēmības, gan saņemtās devas. Tomēr ir vairākas pazīmes, pēc kurām iespējams spriest, ka notikusi tīša bioloģisko aģentu izplatīšana, kuras varēs noteikt tikai ārstniecības personas!

Rīcība gadījumos, ja šķiet, ka notikusi saskare ar aizdomīgu bioloģisku materiālu:

- saglabājiet mieru;
- nekavējoties informējiet glābšanas dienestus 112;
- nepieskarieties acīm, degunam vai kādai citai sava ķermeņa daļai;
- ja iespējams, nomazgājiet rokas ar ziepēm un ūdeni;
- maksimāli izvairieties no cilvēku pārvietošanās ārpus inficēšanās zonām;
- izolējiet atsevišķā telpā visas personas, kas tikušas pakļautas nezināmās vielas ietekmei;
- centieties turēt drošā attālumā no incidenta vietas citus cilvēkus;
- ievērojiet policijas un glābšanas dienestu norādījumus.

3.4. Sabiedriskās nekārtības un bruņots konflikts

Sabiedriskās nekārtības rodas atsevišķu iedzīvotāju grupu neapmierinātības rezultātā, protestējot pret valsts vai pašvaldību institūciju darbību vai bezdarbību, kā arī masu pasākumu organizēšanas laikā. Sabiedrisko nekārtību rezultātā var tikt nodarīts kaitējums darbinieku veselībai, mantai, izdemolētas naftas bāzes ēkas, sabojāti transporta līdzekļi, iekārtas u.t.t.

Bruņotā konfliktā parasti tiek iesaistītas nelielas bruņotas grupas, veicot attiecīgas teritorijas vai uzņēmuma apšaudi vai bombardēšanu.

Darbības un pasākumu formas bruņota konflikta vai sabiedrisko nekārtību draudu gadījumā atkarīgas no tā, cik daudz laika ir atlicis līdz reālām darbībām. Visbīstamākā problēma ir laika trūkums, tāpēc nepieciešams paredzēt atbilstošu rīcību šāda apdraudējuma gadījumā (evakuācija, uzņēmuma slēgšanas procedūra un citi nepieciešamie pasākumi). Viss minētais jāveic jau ilgi pirms apdraudējums kļuvis par realitāti. Tāpēc svarīgi ir saņemt operatīvu informāciju par sabiedrisko nekārtību vai bruņota konflikta iespējamību no attiecīgajām valsts institūcijām un drošības dienestiem (Valsts drošības dienests, Valsts un Pašvaldības policija, Valsts robežsardze u.c.).

3.5. Nelikumīga ielaušanās, kas saistīta ar vandālismu, ļaunprātīgu dedzināšanu un citiem faktoriem

Uzņēmumam nav precīzas informācijas par objekta nozīmīgumu saistībā ar teroristiskām darbībām, tomēr, ņemot vērā publiskā informācijas telpā pieejamo informāciju par kopējo situāciju Latvijā, terorisma draudus SIA "Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra" Daugavpils naftas bāzei uzskatām par nenozīmīgiem.

Pastāv iespēja, ka objektam materiālos zaudējumus var nodarīt huligāniskas darbības vai laupīšana tā teritorijā. Līdz šim objekta pastāvēšanas laikā šādi gadījumi nav notikuši.

Lai novērstu nepiederošu personu nokļūšanu uzņēmuma teritorijā veikta virkne drošības pasākumu – teritorijai ir nodrošināta diennakts apsardzes sistēma, kas ietver objekta fizisku apsardzi, objekta apmeklētāju plūsmas kontroli, elektronisko caurlaižu izmantošanu, videonovērošanu, apsardzes signalizāciju. Teritorija ir izgaismota diennakts tumšajā laikā. Objekta teritorija ir iežogota.

3.6. Radiācijas avārijas

Radioaktīvā piesārņojuma iespējamie avoti var būt:

- enerģētisko kodolreaktoru avārijas ar radionuklīdu noplūdi;
- avārijas (negadījumi) jonizējošā starojuma objektos Latvijā;
- avārijas radioaktīvā materiāla transporta pārvadājumu laikā;
- nesankcionētas darbības ar jonizējošā starojuma avotiem;
- kosmisko objektu ar jonizējošā starojuma avotiem avārijas;
- kodoltehnisko ieroču pielietošana.

Radioaktīvo materiālu transportēšana

Pārvadājot radioaktīvos materiālus, transporta līdzekļa avārijas gadījumā, var notikt apkārtnes teritorijas daļas piesārņojums ar radioaktīvām vielām. Radioaktīvā piesārņojuma zona tad var izveidoties jebkurā transporta maģistrāles vietā, kur notikusi transporta līdzekļa avārija.

Radioaktīvās kravas Daugavpilī tiek pārvadātas ar speciālo transportu pa noteiktiem maršrutiem.

Nesankcionētas darbības ar jonizējošā starojuma avotiem, kodoltehnisko ieroču pielietošana

Pilnībā valstī vēl nav sakārtoti jonizējošā starojuma avotu uzglabāšanas un uzskaites jautājumi, nesankcionētu darbību ar tiem varbūtība ir pietiekami augsta. Nevar izslēgt radioaktīvo vielu izmantošanu terora aktos. Ja juridiska vai fiziska persona ir atradusi jonizējošā starojuma avotu ārpus tā atļautās izmantošanas vai glabāšanas vietas, personai par to jāinformē VUGD un Radiācijas drošības centru.

Kodolvalstu skaita pieaugums (~ 20 valstis) paaugstina risku, ka kodolieroči tiks pielietoti reģionālo bruņoto konfliktu gaitā, tomēr jāatzīmē, ka to glabāšanai ir piemērots attiecīgs drošības līmenis.

Kosmisko objektu ar jonizējošā starojuma avotiem avārijas

Nevar izslēgt iespēju, ka notiek avārijas ar kosmisku aparātu, uz kura borta atrodas radioaktīvas vielas. Šādā gadījumā var tikt saindēts laukums līdz 20×30 km, tātad līdz 600 km^2 , un, atkarībā no avārijas vietas, saindējums var skart visu plašu uzņēmuma apkārtnes teritoriju. Radioaktīvās vielas šai gadījumā būs izkliedētas gaisā un, nosēžoties zemē, piesārņos augus, ūdeni, produktus, kā arī nodarīs kaitējumu cilvēku veselībai.

Aizsardzības pasākumi radiācijas avārijās

Joda profilaksi veic īsi pirms iespējamās radioaktīvo vielu noplūdes vai izkļiedes vidē no objekta vai tūlīt pēc tās, lai mazinātu jonizējošā starojuma kaitīgo ietekmi uz to iedzīvotāju veselību, kurus var apdraudēt radiācijas avārija, kā arī radiācijas avārijā cietušo iedzīvotāju veselību. Joda preparātus (kālija jodīda tabletes, 5% kālija jodīda šķīdumu) lieto pēc VUGD norādījuma saskaņā ar pievienoto joda preparātu lietošanas instrukciju. Joda profilaksi veic ne ilgāk kā 7 dienas. Ņemot vērā Radiācijas drošība centra ieteikumus, VUGD pieņem lēmumu par radiācijas avārijā cietušo iedzīvotāju uzturēšanos telpās, ja uzturēšanās telpās jonizējošā starojuma dozu, ko rada ārējais un iekšējais apstarojums, samazina līdz:

- 3 mSv tuvākajās sešās stundās;

- 10 mSv tuvākajās 48 stundās.

Aizsardzības pasākumu – uzturēšanos telpās piemēro ne ilgāk par 48 stundām.

Evakuāciju veic, pārvietojot radiācijas avārijā cietušos iedzīvotājus no pastāvīgās dzīvesvietas, kā arī no darba un atpūtas vietām, lai novērstu vai samazinātu viņu apstarošanos un nepieļautu radiācijas avārijas kaitējumu. Evakuāciju veic pēc administratīvi teritoriālā principa, nodrošinot, lai radiācijas avārijā cietušo iedzīvotāju saņemtās jonizējošā starojuma dozas būtu iespējami mazākas un kopējā jonizējošā starojuma doza evakuācijas laikā nepārsniegtu 30 mSv. VUGD koordinē vairāku pašvaldību vienlaikus veiktos evakuācijas pasākumus. Pašvaldība evakuē radiācijas avārijā cietušos iedzīvotājus atbilstoši rīcības plānam, kā arī ar citām pašvaldībām, iestādēm un komercsabiedrībām noslēgtajiem sadarbības līgumiem par transporta nodrošinājumu, evakuēto izmitināšanu un nepieciešamo sadzīves apstākļu nodrošināšanu.

Sadarbībā ar pašvaldībām VUGD un Radiācijas drošības centrs organizē radiācijas avārijā cietušo iedzīvotāju, tehnikas un mājlopu dezaktivāciju, iesaistot radioaktīvo atkritumu apglabāšanas vai pārvaldības uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību), ja:

- vides radioaktīvais piesārņojums pārsniedz normatīvajos aktos noteikto līmeni;
- paredzamā jonizējošā starojuma doza iedzīvotājiem ir lielāka par 5 mSv/gadā.

Dezaktivācijas punktus izveido:

- radioaktīvi piesārņotās teritorijas tiešā tuvumā;
- robežpāreju un robežšķērsošanas punktu tiešā tuvumā;
- ārstniecības iestādēs.

Ņemot vērā Labklājības ministrijas ieteikumu, Krīzes vadības padome pieņem lēmumu par pārtikas produktu un dzeramā ūdens aizsardzības pasākumiem.

Pārtikas un veterinārais dienests, Veselības inspekcija atbilstoši savai kompetencei:

- veic pārtikas produktu un dzeramā ūdens radioaktīvā piesārņojuma kontroli un informē Radiācijas drošības centru par neatbilstību noteiktajām prasībām;
- ja nepieciešams, nosaka radioaktīvi piesārņoto pārtikas produktu un dzeramā ūdens lietošanas ierobežojumus.

3.7. Dabas katastrofas

Vētras, negaiss

Stipras vētras (orkāna) laikā var sabojāt tehnoloģiskās iekārtas un noraut būvkonstrukciju elementus.

Negaisa laikā zibens var bojāt tehnoloģiskās un ugunsdzēsības vadības sistēmas, kā arī kļūt par ugunsgrēka cēloni.

Visas SIA “Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” naftas bāzes teritorijā esošās tehnoloģiskās iekārtas un objekti, projektēti un būvēti, ievērojot objekta atrašanās vietu un tur valdošos klimatiskos apstākļus. Tehnoloģisko procesu vadības dokumentācija nosaka, pie kādiem meteoroloģiskajiem apstākļiem atļauts veikt paredzētās darbības.

Kā liecina naftas bāzē uzkrātā pieredze, dabas katastrofas nav izraisījušas avārijas uzņēmuma teritorijā.

Iepriekš minētā informācija liecina, ka uzņēmums ir gatavs vētru radītai nelabvēlīgai iedarbībai un vētras nav uzskatāmas par nozīmīgu draudu SIA “Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” naftas bāzes drošībai.

Mežu ugunsgrēki

Meža ugunsgrēki SIA "Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra" naftas bāzes teritoriju neapdraud.

Plūdi

Esošā naftas bāzes teritorija Jelgavas ielā 2a atrodas ap 550 metru attālumā uz ziemeļiem no Daugavas, tās labajā krastā. Daugavpils pilsētas lielākā teritorijas daļa atrodas senās Daugavas gultnē, tāpēc tur uzkrājas liels smilšu daudzums. Daugavas upes garums Daugavpils pilsētas teritorijā ir 16 km. Gultnes platums mainās ap 200-300 m, netālu no naftas bāzes teritorijas vietas upes gultnes platums mainās 180-270 metru robežās.

Atbilstoši Valsts hidroloģisko novērojumu stacijas "Daugavpils", kas atrodas Daugavas kreisajā krastā, uz austrumiem no tilta pār Daugavu, ilggadīgiem hidroloģiskajiem novērojumiem, upes caurplūdums gada sausajos periodos ir vidēji ap 100-200 m³/sek., savukārt rudens, un jo īpaši pavasara palu laikā tas palielinās līdz 300-550 m³/sek., un vairāk.

Valsts hidroloģisko novērojumu stacijas "Daugavpils" stacijas nulles atzīme ir 85.94 m LAS-2000,5. Analizējot VSIA "Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" arhīvu un datu bāzēs esošo informāciju, var secināt, ka no 1921. gada līdz mūsdienām ūdens līmeņa maksimālā pacelšanās Daugavā bija konstatēta + 9,49 m virs nulles atzīmes (85,81 m vjl). Tas nozīmē, ka maksimāli konstatētā ūdens līmeņa pacelšanās sasniedza absolūto atzīmju augstumu 95,3 m vjl.

Esošās naftas bāzes teritorijas absolūtās augstuma atzīmes mainās no 101 m līdz 103 m vjl, līdz ar to secināms, ka plānotās darbības teritorija nav pakļauta applūšanas riskam, ievērojot vēsturisko novērojumu datu analīzi, kad maksimāli konstatētā ūdens līmeņa pacelšanās sasniedza absolūto atzīmju augstumu 95,3 m vjl.

Neatkarīgi no iepriekšējām ūdens līmeņu iespējamo augstumu prognozēm, saņemot „Brīdinājumu par appludinājuma draudiem!” veicami drošības pasākumi:

- Naftas bāzes CA organizācijas aktivizēšana, darbinieku un apmeklētāju apziņošana par appludinājuma draudiem un ieteicamo rīcību;
- tehnoloģisko procesu jaudu u.c. samazināšana vai pārtraukšana;
- pastiprināta situācijas novērošana, informācijas apmaiņa ar novada un pilsētas ĀSOK;
- sagatavošanās energoapgādes (elektroenerģija, dabas gāze, kanalizācija, ūdensapgāde - artēziskās akas) atslēgumam naftas bāzes ievados;
- bīstamo iekārtu drošības paaugstināšana un atslēgšana.

4. Objektā esošo ēku un būvju un tā darbības īss raksturojums

SIA "Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra" Daugavpils naftas bāzi apsaimnieko kopš 2000.gada. Naftas bāze veic sekojošās darbības:

- naftas produktu saņemšanu no dzelzceļa cisternām,
- naftas produktu pārsūkņēšanu uz uzglabāšanas rezervuāriem,
- naftas produktu uzglabāšanu rezervuāros,
- naftas produktu realizāciju vairumā, izmantojot dzelzceļu un autotransportu.

Projektējot, būvējot un ekspluatējot objektu un ar tā darbību saistīto infrastruktūru, ir ievēroti nepieciešamie drošības pasākumi (tai skaitā būvju, iekārtu un infrastruktūras konstrukcijas un materiāli ir izvēlēti un izbūvēti, ņemot vērā slodzes normālas ekspluatācijas apstākļos un nevēlama notikuma vai rūpnieciskās avārijas gadījumā). Veicot kādu tehnoloģisko daļu modernizāciju (piemēram, automātiskās ugunsdzēsības signalizācijas rekonstrukcijas projektā), tiek ievēroti Latvijā un Eiropas Savienībā pastāvošie standarti un normatīvo aktu prasības.

4.1. Darba laiks, cilvēku skaits komersanta objektā

SIA „Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” Daugavpils naftas bāze strādā no pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 8.00 līdz plkst. 19.00, sestdienās no plkst. 8.00 līdz plkst. 13.00. Darba laikā objektā var atrasties no 4 līdz 27 darbiniekiem. Ārpus darba laikā objektā atrodas tikai 1 apsardzes darbinieks.

Naftas bāzes tehnoloģisko objektu ekspluatāciju veic naftas bāzes tehnoloģisko iekārtu nomnieks – SIA „Euro Energo Company”. Naftas bāzes īpašnieks SIA „Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” pārstāvji nodrošina tikai administratīvo darbību un objekta apsardzi.

4.2. Tehnoloģiskie procesi un iekārtas

Naftas produktu uzņemšanai naftas bāzē izmanto vienusēju dzelzceļa estakādi. Bīstamās vielas paredzēts uzglabāt vertikālā tipa rezervuāros. Autocisternu uzpildei kalpo autouzpildes sistēma.

SNG glabātava sastāv no dzelzceļa estakādes, kompresoriem un spiedvertnēm.

4.2.1. Dzelzceļa cisternu noliešana

Naftas produktu noliešanai no dzelzceļa cisternām tiek izmantota naftas bāzes teritorijā izvietotā vienusējā dzelzceļa estakādē.

Degvielas bāzes noliešanas estakāde ir aprīkota ar zibensaizsardzības zemējumu pret tiešiem zibens spārieniem.

Katrā noliešanas punktā ir dzelzceļa cisternu individuālās aizsardzības sistēma statiskās elektrības lādiņu novadīšanai.

Laukumi dzelzceļa estakādē zem dzelzceļa cisternām ir betonēti un aprīkoti ar hidroizolāciju. Iespējamo naftas produktu noplūžu savākšanai kanalizācijas kolektorā ir izveidotas speciālas renes. Tālāk noplūdes tiek novadītas uz uzņēmuma attīrīšanas iekārtām. Kolektors ar aizbīdņiem ir atdalīts no vietējām attīrīšanas iekārtām.

4.2.2. Autocisternu uzpildīšana, noliešana

Autocisternu uzpildīšana

Gaišos naftas produktus no naftas bāzes teritorijas izved ar autocisternām, kas tiek uzpildītas izmantojot autouzpildes sistēmu. Visa autocisternu uzpildes tehnoloģiskās shēma ir slēgta sistēma – produkta vadi, produkta uzskaites mezgls un uzpildes iekārtas sākot no iesūkšanas cauruļvada sūkņu stacijā līdz uzpildes līnijas pieslēgumam pie autocisternas.

Autocisternu uzpildes sistēma ir izbetonēta ar slīpumu uz katras brauktuves vidu, kur ir iebūvēta noteces savācējrene. Tā ir aprīkota ar režģi. Visas noteces tālāk tiek padotas uz vietējām attīrīšanas iekārtām un pēc tam tiek novadītas pilsētas kanalizācijas tīklā.

Autocisternu noliešana

Ar autocisternām uz naftas bāzi lielākoties tiek piegādātas bīstamās vielas, kuras uzglabā mazajos rezervuāros.

Bīstamo kravu pārvadāšanai izmanto autotransportu, kas pārvadājumus veic atbilstoši ADR nolīguma prasībām: transportlīdzeklim ir atbilstības (ADR) sertifikāts, transportlīdzekļa vadītājam ir bīstamo kravu pārvadāšanas vadītāja apliecība.

4.2.3. Rezervuāri

Naftas produktu rezervuāru parkā notiek naftas produktu uzglabāšana. Visi rezervuāri savā starpā ir savienoti ar virszemes cauruļvadiem, pa kuriem naftas produkti tiek pārsūknēti uz attiecīgajiem

rezervuāriem. Produktu plūsmu nodrošina sūkņu stacija, bet izmantojot manifoldu, atverot un aizverot attiecīgus vārstus, tie tiek novadīti vajadzīgajā rezervuārā.

Drošības datu lapu informācija pilnā apjomā par bīstamām ķīmiskām vielām un maisījumiem apskatāma uzņēmumā uz vietas.

4.2.4. SNG komplekss

SNG bāzes teritorijā ievēd pa dzelzceļu. Noliešanai tiks izmantots kompresora radītais spiediens.

SNG tehnoloģiskās iekārtas ir aprīkotas ar datorizētu vadības un uzraudzības sistēmu, kas nodrošina automātisku procesu pārtraukšanu.

4.2.5. Naftas ķīmisko produktu cauruļvadi un armatūra

Piegādātie produkti ar tehnoloģisko sūkņu palīdzību pa tehnoloģiskiem cauruļvadiem tiek pārsūkņēti uz virszemes vertikālajiem tērauda rezervuāriem, kuros tiek veikta produktu uzglabāšana. Cauruļvadu sistēma savieno rezervuāru parkā esošos rezervuārus, dzelzceļa cisternu estakādi un autocisternu uzpildes vietu.

4.2.6. Sūkņi

Sūkņu stacija ir izvietota slēgtā telpā. Sūkņu vadība tiek nodrošināta ar datorizētu dozēšanu un kontroli.

4.3. Inženiertehnisko sistēmu un aprīkojuma raksturojums

4.3.1. Ūdens apgāde

Objekta ūdensapgāde tiek veikta no pilsētas ūdensvada.

Ugunsdzēsības vajadzībām naftas bāzes teritorijā ir ierīkota ugunsdzēsības ūdensapgādes sistēma.

4.3.2. Kanalizācija

Sadzīves un lietus ūdeņu novadīšana no naftas bāzes teritorijas tiek veikta pilsētas saimnieciski - fekālā kanalizācijā, pieslēgšana tiek veikta pilsētas saimnieciski-fekālās kanalizācijas kolektoram.

4.3.3. Elektroapgāde

Naftas bāzē elektroapgādi nodrošina no apakšstacijas. Apakšstacijā ir uzstādīti transformatori. Elektrība tiek pievadīta ar divu elektrokabeļu palīdzību.

4.3.4. Siltumapgāde

Siltumapgādei naftas bāzes teritorijā ir uzbūvēta lokālā katlu māja.

4.3.5. Ventilācija

Objektā ir ierīkota piespiedu ventilācija un dabiskā ventilācija.

4.4. Apsardzes sistēmas

Apsardze un teritorijas uzraudzība

Objektā ir izveidots diennakts apsardzes dienests. Lai novērstu nesankcionētu personu iekļūšanu bāzes teritorijā, pa visu žogu ir izvilktas dzeloņdrātis. Viss naftas bāzes perimetrs tiek kontrolēts ar video novērošanas kamerām.

4.5. Objekta iekšējie apdraudējumi

SIA "Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra" naftas bāzes darbība ir saistīta ar vielām un maisījumiem (NĶP), kas atbilstoši MK noteikumu Nr. 131 prasībām uzskatāmi par

kvalificējošām bīstamām vielām. Noteikumi neattiecas uz nebīstamu vielu – biodīzeļdegvielu „Fame”, kas ir rapšu metilesteris. Nodaļā sniegta informācija par bīstamo ķīmisko vielu un maisījumu apjomiem naftas bāzē, kā arī sniegts to raksturojums.

SIA ”Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” naftas bāzē tiek nodrošināti visu ražošanā izmantojamo bīstamo ķīmisko vielu un maisījumu glabāšanas apstākļi, ņemot vērā šo vielu un maisījumu ķīmiskās un fizikālās īpašības. Naftas bāzē tiek ievērota īpaša rūpība un piesardzība, lai nepieļautu bīstamo ķīmisko vielu un maisījumu noplūdi vidē, kā arī lai neradītu kaitējumu cilvēku drošībai un īpašumam. Veicot darbības ar bīstamajām ķīmiskajām vielām un maisījumiem, tiek ievērotas drošības datu lapās norādītais, tai skaitā par drošības, uzglabāšanas un vides aizsardzības prasībām.

Naftas bāzes darbinieki ir nodrošināti ar atbilstošiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem un darba specifikai atbilstošu darba apģērbu, apaviem. Papildus tam darba vietās ir pieejami līdzekļi (aptiecinātas) pirmās medicīniskās palīdzības sniegšanai.

Atbilstoši Ķīmisko vielu likumā un 2001.gada 23.oktobra MK noteikumos Nr.448 „Noteikumi par nepieciešamo izglītības līmeni personām, kuras veic uzņēmējdarbību ar ķīmiskajām vielām un ķīmiskajiem produktiem” norādītajam, naftas bāzē ir nozīmēta atbildīgā persona darbībām ar bīstamajām ķīmiskajām vielām un ķīmiskajiem maisījumiem.

Iekšējie riska avoti

Tiek aplūkoti iekšējie riska avoti, kas saistīti ar kvalificējošo bīstamo vielu uzglabāšanu un izmantošanu objektā. Normālas ekspluatācijas, tehniskās apkopes, remonta vai rekonstrukciju gaitā naftas bāzē pastāv šādi iekšējie avārijas riska avoti:

- bīstamās ķīmiskās vielas/maisījumi;
- tehnoloģiskās iekārtas;
- tehnoloģiskie, apkalpojošie un darbību nodrošinošie procesi;
- personāla darbība.

Nevēlamie notikumi var izpausties kā bīstamo vielu noplūde, kuras rezultātā gaisā var veidoties veselībai kaitīga bīstamo ķīmisko vielu koncentrācija. Tāpat iespējams izlijušo vielu tvaiku un gaisa maisījuma ugunsgrēks, izlijušo vielu peļķes ugunsgrēks un cita veida degšana.

5. Iespējamo rūpniecisko avāriju attīstības varianti un šādu avāriju seku smagums un izplatība, kā arī seku izvērtējums sliktākajiem avāriju attīstības variantiem ar smagākām sekām cilvēkiem un videi, tai skaitā ietekme uz teritoriju ārpus objekta

5.1. Bīstamības novērtējums

Objekta bīstamības novērtējuma uzdevums ir noteikt iespējamus riskus, kuri var radīt nopietnus apdraudējumus cilvēkam, videi un īpašumam, kā arī raksturo uzņēmuma gatavību efektīvi rīkoties ārkārtas situācijās. Iegūtā informācija tiek izmantota rīcību pilnveidošanai iespējamo avāriju gadījumos un bīstamības samazināšanas pasākumu plānošanai.

Nosakot potenciālos riskus, tos iedala divās grupās:

- iekšējie riski – nevēlami notikumi, kuru izcelsme ir apskatāma uzņēmuma teritorijā un saistīta ar uzņēmumā veicamajām darbībām;
- ārējie riski – nevēlami notikumi, kuru izcelsme ir ārpus uzņēmuma teritorijas, bet to radītie apdraudējumi var ietekmēt uzņēmuma saimniecisko darbību un personālu, kas atrodas tajā.

Apdraudējums objektā strādājošajam personālam, materiālajām vērtībām un videi var rasties gan iekšēju, gan ārēju risku rezultātā. Arī pats objekts un tehnoloģiskie procesi tehnogēnas avārijas rezultātā var radīt apdraudējumu apkārtējiem uzņēmumiem un cilvēkiem.

Riska novērtēšanas gaitā tiek noteikti iespējamie riska scenāriji, kuru izvērtējuma gaitā tiek noteikti "sliktākie" scenāriji, kam bīstamības samazināšanas pasākumu plānošanas laikā jāpievērš īpaša uzmanība. Sliktākos riska scenārijus izdala pēc sekojošiem kritērijiem:

- avārijā iesaistīta bīstamākā viela pēc toksiskās, uguns vai sprādzienbīstamās iedarbības;
- lielākais bīstamās vielas noplūdes apjoms;
- smagākais avārijas veids ar lielāko avārijas seku potenciālu;
- nelabvēlīgākā avārijas norises vieta.

5.2. Iespējamie avāriju attīstības scenāriji

Riska novērtējumā iekļautie iespējamie avārijas attīstības scenāriji un to pamatvarbūtības noteiktas atbilstoši Nīderlandes kvantitatīvā riska novērtēšanas vadlīnijām. Avārijas scenāriju faktiskās varbūtības aprēķinātas, ņemot vērā iekārtu noslodzi un avārijas scenāriju attīstību ietekmējošu notikumu varbūtības. Aprēķinātās notikumu faktiskās varbūtības raksturo bīstamo ķīmisko vielu izplūdes varbūtību dažādu avārijas scenāriju attīstības gadījumā.

5.3. Iespējamo rūpniecisko avāriju seku izvērtējuma apkopojums

Avārijas scenāriju modelēšanu individuālais risks, kura līmenis būtu augstāks par pakāpi 10^{-6} tiek konstatēts ārpus objekta teritorijas. Papildus gan jāņem vērā, ka aprēķini veikti pie maksimāli pieļaujamiem darbības rādītājiem, kas objektā pēdējā gada laikā netiek sasniegti. Tas nozīmē, ka faktiskais riska līmenis varētu būt pat zemāks.

Ņemot vērā iespējamās avārijas un to sekas katrā no tehnoloģijām, būtiska uzmanība tiks pievērsta organizatoriskiem un tehniskiem pasākumiem, lai nepieļautu to nelabvēlīgu ietekmi uz blakus tehnoloģiju.

5.3.1. Iespējamā avāriju seku izplatība metanola avārijas gadījumos

Veicot kopējā rūpnieciskā avāriju riska novērtēšanu izmantota "Handbook of chemical hazard analysis procedures", US Federal Emergency Management Agency, the Department of Transportation, the Environmental Protection Agency, 1990.

Riska iespējamības un seku kritēriji tika ņemti pamatojoties uz UNEP APELL „Bīstamības avotu noteikšana un novērtēšana vietējā sabiedrībā” un 01.03.2016. MK noteikumiem Nr. 131 „Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi” lielas avārijas kritērijiem, jo Handbook of chemical hazard analysis procedures", US Federal Emergency Management Agency, the Department of Transportation, the Environmental Protection Agency, 1990.

Analizējot SIA „Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” Daugavpils naftas bāzē iespējamo rūpniecisko avāriju risku var secināt, ka neskatoties uz iespējamo rūpniecisko avāriju seku nozīmīgumu, avāriju varbūtība ir ļoti zema. Tāpēc rūpniecisko avāriju risks dažādos objektos ir novērtēts kā pieļaujams.

Rūpnieciskā avārija SIA „Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” nevar izraisīt „domino efektu” SIA „Latvijas propāna gāze”, avāriju seku iedarbības zonas pārsvarā neizplatās ārpus objekta teritorijas.

6. Civilās aizsardzības organizācija objektā un ziņas par atbildīgajiem darbiniekiem un viņu pienākumiem

Par SIA “Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” naftas bāzes civilās aizsardzības organizācijas izveidošanas un darbības pamatmērķiem ir uzskatāmi:

- iespējamo iekšējo un ārējo bīstamības avotu radīto katastrofu veidu, raksturlielumu, iedarbības potenciālo seku, to iespējamības apzināšana un novērtējums;
- potenciālo katastrofu prevencija, pārvaldīšana un seku likvidēšana;
- glābšanas, neatliekamo, avārijas un likvidēšanas darbu izpilde;
- nodarbināto veselības un dzīvības aizsardzība;
- iespējamā kaitējuma cilvēkam, īpašumam un videi samazināšana.

Civilās aizsardzības pamatmērķu sasniegšana iespējama, izpildot sekojošus pamatuzdevumus:

- nodrošināt CA un katastrofu pārvaldīšanas likuma, MK noteikumu Nr.131, MK noteikumu Nr.563, darba aizsardzības likuma un citu normatīvo aktu prasību ievērošanu un izpildi;
- apzināt iespējamās avārijas situācijas uzņēmumā, plānot un organizēt pasākumus, lai mazinātu un novērstu potenciālās briesmas un zaudējumus;
- sagatavot uzņēmuma darbiniekus un krīzes vadības grupas dalībniekus rīcībā avārijas situācijās;
- nodrošināt maksimāli iespējamo uzņēmuma stabilitāti avārijas situācijās.

6.1. Atbildīgās personas par objekta civilās aizsardzības plāna īstenošanas sākšanu un sakariem ar avārijas dienestiem

Lēmumu par objekta civilās aizsardzības plāna īstenošanas sākšanu, rīcības koordinēšanu, avārijas bīstamības un seku samazināšanas pasākumu vadīšanu objektā nevēlamu notikumu, rūpnieciskās avārijas vai tās tiešu draudu gadījumā pieņem valdes loceklis Andrejs Kovaļčuks. Viņš arī atbildīgs par seku likvidēšanas pasākumu veikšanu pēc rūpnieciskās avārijas.

Atbildīgais par sakariem ar VUGD, citām valsts institūcijām, pašvaldībām un avārijas dienestiem ikdienā un sadarbību ar minētajām institūcijām, pašvaldībām un dienestiem nevēlamu notikumu, rūpnieciskās avārijas vai tās tiešu draudu gadījumā ir SIA „Euro Energo Company” tehniskais direktors Dmitrijs Petrovs, e-pasts: dmitriyp@dinaz.lv; tel. 26158778.

6.2. Darbinieku pienākumi civilās aizsardzības nodrošināšanai un rūpniecisko avāriju ierobežošanai un likvidēšanai objektā

Atbildīgā persona civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas plānošanas ietvaros naftas bāzē nodrošina šādus pasākumus:

- pamatojoties uz risku novērtējumu, nosaka preventīvos, gatavības, reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumus;
- pamatojoties uz risku novērtējumu, apzina un plāno resursus negadījumu vai avāriju gadījumiem un noteikto pasākumu īstenošanai;
- apzina paaugstinātas bīstamības objektā esošo bīstamo vielu īpašības, fizikālo stāvokli, iespējamās ķīmiskās reakcijas un izvietojumu bīstamās vielas objektā tā, lai nepieļautu tādu to savstarpējo iedarbību, kas rada vai var radīt kaitējumu videi, cilvēka dzīvībai vai veselībai un var izraisīt katastrofu, negadījumu vai avāriju objektā;
- bīstamo vielu atrašanās vietas apzīmē atbilstoši normatīvajiem aktiem par darba aizsardzības prasībām drošības zīmju lietošanā;

- izstrādā bīstamo vielu atrašanās vietu shematisku attēlojumu (plānu), norādot bīstamās vielas nosaukumu, ANO numuru, bīstamības piktogrammas, bīstamības apzīmējumus (H frāzes), drošības prasību apzīmējumus (P frāzes), kā arī nodrošina šīs informācijas aktualitāti un izvietošanu pieejamā vietā;
- nosaka evakuācijas maršrūtus un pulcēšanās vietas dažāda rakstura negadījumu vai avāriju laikā, kā arī apzīmē tās atbilstoši normatīvajiem aktiem par darba aizsardzības prasībām drošības zīmju lietošanā;
- bīstamās vielas uzglabā tā, lai:
  - ✓ nepieļautu nepiederošu personu piekļūšanu tām;
  - ✓ nepieļautu, ka uzglabāšanas iekārtu vai iepakojuma materiāls veido ķīmiskus savienojumus ar iepakoto vai uzglabāto bīstamo vielu vai pakļaujas tās iedarbībai;
  - ✓ nodrošinātu, ka attiecīgo vielu un iepakojuma konstrukcija un materiāls ir izturīgs ražotāja paredzētajos lietošanas un glabāšanas apstākļos un nepieļautu satura zudumu uzglabāšanas laikā;
- norīko vienu vai vairākas atbildīgās personas, kas katastrofas, avārijas, negadījuma vai to draudu gadījumā pieņem lēmumu par agrīnās brīdināšanas un informēšanas īstenošanu;
- nodrošina brīvu piekļūšanu manuālās un tāl vadības iedarbināšanas ierīcēm, lai īstenotu agrīno brīdināšanu un informēšanu;
- slēdz līgumus ar speciālajiem avārijas un inženiertehniskajiem dienestiem, citām institūcijām un komersantiem, ja paredzams, ka saimnieciskās darbības izraisītā negadījuma vai avārijas rezultātā paaugstinātas bīstamības objekts nespēs nodrošināt reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumus;
- iepazīstina objektā nodarbinātos un uz līguma pamata nodarbinātos ar civilās aizsardzības plānu un tajā paredzētajiem pasākumiem, un nodarbinātie to apliecina ar parakstu;
- uztur darba kārtībā inženiertehniskās sistēmas un iekārtas atbilstoši ražotāju noteiktajām prasībām un būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu prasībām;
- uztur darba kārtībā nepieciešamās nepārtrauktās elektrobarošanas ierīces (UPS);
- avārijas, negadījuma vai to draudu gadījumā nekavējoties ziņo attiecīgajām valsts, pašvaldības un citām institūcijām;
- veic paaugstinātas bīstamības objekta civilās aizsardzības plānā paredzētos pasākumus;
- katastrofas, avārijas, negadījuma vai to draudu gadījumā nodrošina to personu savlaicīgu agrīno brīdināšanu un informēšanu, kuras atrodas naftas bāzē, kā arī apdraudējuma iedarbības zonā ārpus naftas bāzes;
- informēšanu vai agrīno brīdināšanu nodrošina, izmantojot skaņas ierīces, kas nodrošina savlaicīgu agrīno brīdināšanu un informēšanu par nepieciešamo rīcību;
- manuālās un tāl vadības iedarbināšanas ierīces, lai īstenotu agrīno brīdināšanu un informēšanu, nodrošina ar paskaidrojošo uzrakstu valsts valodā;
- objektā, kura teritorijā pastāvīgi neatrodas darbinieki, nodrošina automātisko vai attālināto iedarbināšanu ierīcei, kas veic iepriekšējos punktos minēto informēšanu vai agrīno brīdināšanu;
- nodrošina rezerves (avārijas) tvertnes bīstamo vielu un bīstamo atkritumu savākšanai, absorbentus, bonas un citus resursus iespējamo negadījumu vai avāriju seku ierobežošanai un mazināšanai, kā arī nodrošina to atbilstošu uzturēšanu, apzīmēšanu un pārbaudi;
- nodrošina nodarbinātos ar nepieciešamajiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, laikus organizējot to uzturēšanu, apzīmēšanu un pārbaudi;
- nodrošina atbilstošu aprīkojumu cietušo pārvietošanai;

- organizē civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācības saskaņā ar normatīvajiem aktiem par civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas mācību veidiem un organizēšanas kārtību:
  - ✓ praktiskās civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas mācības ne retāk kā reizi trijos gados;
- nodrošina pēdējo veikto civilās aizsardzības mācību dokumentācijas (mācību programma, mācību sagatavošanas un norises plāns, pārskats un izvērtējums par mācībām) pievienošanu objekta civilās aizsardzības plānam.

Ar rīkojumu ir izveidota SIA “Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” naftas bāzes civilās aizsardzības organizācija.

Atbilstoši MK noteikumu Nr.131 prasībām, SIA “Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” par objekta - rūpniecisko risku novērtēšanas un samazināšanas pasākumu atbildīgo personu ar rīkojumu norīkots SIA “Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” valdes loceklis Andrejs Kovaļcuks. Atbildīgās personas prombūtnes gadījumā viņa pienākumus pilda SIA „Euro Energo Company” tehniskais direktors Dmitrijs Petrovs.

SIA “Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” CA vadītāja pienākumos ietilpst:

- pēc informācijas saņemšanas par notikušo katastrofu vai ārkārtas situāciju, nekavējoties uzsākt objekta civilās aizsardzības plāna īstenošanas pasākumus un CA vienību komplektēšanu no maiņā esošiem darbiniekiem, un koordinēt to darbību;
- informēt CA vienību personālu par izveidojušos situāciju, tās iespējamo tālāko attīstību;
- pirms CA vienības darbu uzsākšanas:
  - ✓ pārlicināties, ka darba vietās nepastāv elektro bīstamības, uguns un sprādzienu bīstamības, konstrukciju vai to elementu krišanas risks u.tml.;
  - ✓ informēt par bīstamajiem un kaitīgajiem faktoriem darba vietas un nepieciešamo aprīkojumu (inventāru un individuālajiem aizsardzības līdzekļiem);
  - ✓ veikt personāla instruēšanu ugunsdrošības, sprādzienbīstamības un darba aizsardzības jautājumos.
- līdz VUGD struktūrvienību ierašanās brīdim objektā, pildīt glābšanas darbu vadītāja pienākumus;
- ierosināt krīzes vadības grupas sasaukšanu un informēt par Objektā esošo ārkārtas situāciju.

Ar SIA “Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” rīkojumu “Par SIA “Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” naftas bāzes darba aizsardzības speciālista norīkošanu un viņa uzdevumu noteikšanu” ir noteikts darba aizsardzības speciālists un viņa pienākumi. Atbilstoši SIA “Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” rīkojumam ir izveidota rūpniecisko avāriju riska novērtējuma darba grupa trīs cilvēku sastāvā un noteikti viņu pienākumi. Ar SIA “Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” rīkojumu “Par SIA “Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” naftas bāzes, ugunsdrošības speciālista norīkošanu un viņa uzdevumu noteikšanu” ir nozīmēts atbildīgais par ugunsdrošību un noteikti viņa pienākumi. Atbildīgā par ugunsdrošību pienākumi noteikti arī ugunsdrošības instrukcijā, kas pievienota.

6.3. Civilās aizsardzības vienības, pirmās palīdzības un citām operatīvajām avārijas vienībām, kas izveidotas objektā

Naftas bāzes civilās aizsardzības organizācija ir bāzēta uz objekta civilās aizsardzības vienības izveidošanu (CA vienība) un reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumu veikšanas vienību, kuras

ir tieši pakļautas objekta rūpniecisko risku novērtēšanas un samazināšanas pasākumu atbildīgajai personai (CA vadītājs).

Saistībā ar civilo aizsardzību CA vienības pienākumi ir:

- analizēt informāciju par situāciju katastrofas apdraudētajā teritorijā par cilvēkiem, īpašumam un videi nodarīto kaitējumu, reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamo pasākumu veikšanu, kā arī izvērtēt apdraudējuma iespējamo attīstību;
- organizēt palīdzības saņemšanu, ja uzņēmuma rīcībā esošie resursi ir nepietiekami;
- reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamo pasākumu veikšanai;
- koordinēt papildu resursu piesaisti katastrofu pārvaldīšanai;
- koordinēt evakuācijas pasākumus, ēdināšanu, pirmo palīdzību, kā arī cita veida palīdzības sniegšanu katastrofās cietušajiem;
- pēc apdraudējuma pārvarēšanas novērtēt veiktos pasākumus;
- precizēt uzņēmuma civilās aizsardzības plānu;
- piedalīties vietēja mēroga civilās aizsardzības mācībās;
- uzturēt darba kartībā apziņošanas un trauksmes sistēmu;
- uzturēt darba kartībā inženiertehnisko aprīkojumu, ekipējumu.

Atbilstoši rīkojumam ir izveidota rūpniecisko avāriju riska novērtējuma darba grupa. Darba grupas sēdes rīko, ja notikusi katastrofa vai pastāv tās draudi, kā arī citu jautājumu risināšanai civilās aizsardzības jomā. Darba grupa lēmumus pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu. Katram darba grupas loceklim ir viena balsis. Ja balsu skaits sadalās vienādi, izšķirošā ir darba grupas vadītāja balsis. Pieaicinātajām amatpersonām un speciālistiem ir padomdevēja tiesības. Darba grupas vadītājs informē komisijas locekļus par pieņemto lēmumu izpildi. Darba grupas vadītājs vai viņa aizvietotājs nosaka darba grupas sēžu norises vietu un darba grupas uzdevumu izpildei katastrofu pārvaldīšanai izmantojamās telpas.

Atbilstoši rīkojumam objekta CA vienības pienākumos ietilpst:

- ievērot CA vadītāja vai operatīvo dienestu (VUGD) norādījumus;
- piedalīties objekta CA vadītāja izvesto darba aizsardzības, ugunsdrošības un sprādzienbīstamības instruktāžās, un lietot noteiktos individuālos aizsardzības līdzekļus un drošības ierīces;
- sniegt iespējamo pirmo medicīnisko palīdzību objekta cietušām personām;
- veikt primāros pasākumus avārijas situācijas lokalizēšanai (uzsākt dzēšanu – iedarbinot ugunsdzēsības sistēmu, norobežot degvielas noplūdes vietu u.tml.)
- piedalīties personāla un materiālo vērtību evakuēšanā.

7. Informācija par darbinieku teorētiskajām un praktiskajām apmācībām rīcībai rūpniecisko avāriju gadījumos, civilās aizsardzības jautājumos un pirmās palīdzības sniegšanā

Atbilstoši Civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas likuma 22. pantam civilās aizsardzības speciālistu apmācību veic valsts akreditētas augstākās izglītības iestādes un vidējās profesionālās izglītības iestādes. Atbilstoši Civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas likuma 23. panta (3) daļai, nodarbināto apmācību civilās aizsardzības jautājumos organizē darba devējs.

7.1. Kārtība, kādā notiek darbinieku teorētiskā un praktiskā apmācība par pasākumiem, kurus paredzēts veikt nevēlama notikuma un rūpnieciskās avārijas gadījumā objekta teritorijā

Atbildīgais darbinieks par civilās aizsardzības organizēšanu SIA "Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra" naftas bāzē plāno un organizē mācības civilās aizsardzības jomā saskaņā ar 2017.gada 5.decembra MK noteikumiem Nr.716 „Minimālās prasības obligātā civilās aizsardzības kursa saturam un nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturam” par sekojošām tēmām:

- par objekta civilās aizsardzības plānu;
- par valstī iespējamām katastrofām un to sekām;
- par valsts agrīnās brīdināšanas sistēmu;
- par iestādēm, kas nodrošina katastrofu pārvaldīšanu;
- par civilās aizsardzības sistēmu;
- pirmās palīdzības sniegšanas prasmes dzīvībai kritiskās situācijās, kā arī palīdzības izsaukšanu.

Uzņēmuma darbinieki tiek apmācīti pirmās palīdzības sniegšanā saskaņā ar 2010.gada 3.augusta MK noteikumiem Nr.713 „Noteikumi par kārtību, kādā nodrošina apmācību pirmās palīdzības sniegšanā, un pirmās palīdzības aptiecināšanas medicīnisko materiālu minimumu”.

7.2. Plānoto pasākumu un resursu iesaistīšanas gatavības pārbaudes

Periodiski tiek veiktas naftas bāzes iekšējās praktiskās mācības, piemēram, imitējot ugunsgrēku, darbiniekus praktiski apmāca dažāda ugunsdzēsības inventāra – ugunsdzēsamo aparātu, hidrantu, šļūteņu u.c. – lietošanā. Naftas bāzē periodiski notiek praktiskas apmācības, sadarbojoties ar VUGD. Šādās apmācībās tiek praktiski trenētas naftas bāzes un Latvijas atbildīgo dienestu darbinieku iemaņas dažādu avāriju likvidēšanas gadījumos.

7.3. Sadarbība ar VUGD, avārijas dienestiem, valsts un pašvaldību iestādēm šo mācību organizēšanā un veikšanā

Ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) struktūrvienībām:

- ugunsdrošības jautājumu risināšanā un kontrolē;
- CA plāna atbilstības izvērtēšana;
- līdzdalības CA mācību (avārijmācību) sagatavošanā, vadībā, rezultātu izvērtēšanā.

Katastrofu gadījumā: VUGD struktūrvienības izsaukšana ugunsgrēka, sprādziena gadījumā un iesaistīšana ugunsdzēsības un glābšanas darbos;

- iesaistīto resursu pakļaušana VUGD glābšanas darbu vadītājam.

Ar Valsts un pašvaldības policiju:

- rīcības saskaņošana ar Valsts un pašvaldības policiju iespējamai līdzdalībai objekta apsardzē un sabiedriskās kārtības uzturēšanā tuvākajā apkārtnē.

Katastrofu gadījumā: policijas spēku iesaistīšana apsardzes pastiprināšanā un kārtības uzturēšanā, atbilstoši situācijai pēc objekta CA vadītāja ziņojuma;

- apkārtējo iedzīvotāju brīdināšana un norādījumu sniegšana par tālāko rīcību ar policijas transportu, megafoniem u.c. līdzekļiem.

Ar neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu (NMPD):

Katastrofu gadījumā: NMPD izsaukšana medicīniskās palīdzības sniegšanai cietušajiem un viņu nogādāšanai ārstniecības iestādēs, ja radusies tāda nepieciešamība.

Sadarbība ar Daugavpils pilsētas CAK, Daugavpils pašvaldības policijas sastāvā esošo CA nodaļas pārstāvjiem, pamatā izpaužas kā naftas bāzes periodiskas pārbaudes un līdzdalību mācībās.

Ar pilsētas avāriju dienestiem (AS “Sadales tīkls” SIA “Daugavpils ūdens” un citiem):

- resursu piegādes nodrošināšana objektam (līgumu slēgšana, atjaunošana);
- inženiertehnisko iekārtu un energotīklu uzturēšana un uzraudzība.

Katastrofu gadījumā: avārijas dienestu izsaukšana un līdzdalība ugunsgrēka, sprādziena vai cita negadījuma postījumu likvidēšanā, normāla stāvokļa atjaunošanā un objekta tālākās darbības nodrošināšanā

7.4. Kārtība, kādā notiek darbinieku teorētiskā un praktiskā apmācība par pasākumiem, kurus paredzēts veikt rūpnieciskās avārijas vai katastrofas gadījumā ārpus objekta teritorijas, īstenojot sadarbības un savstarpējās palīdzības plānus ar VUGD, citām valsts institūcijām vai avārijas dienestiem

Darbinieku rīcība nestandarta apstākļos un avārijas draudu situācijās tiek noteikta ekspluatācijas dokumentācijā un amata aprakstos, bet iespējamo avāriju glābšanas darbos iesaistāmo darbinieku rīcība – CA plānā un attiecīgajās instrukcijās.

Darbinieku instruktāžu katrā darba vietā veic atsevišķi, ievērojot darba specifiku un reālo situāciju.

Regulāri, ne retāk kā reizi gadā, tiek veiktas atkārtotas instruktāžas saskaņā ar ugunsdrošības un darba drošības instrukcijām. Tiek veiktas apmācības rīcībai ārkārtas gadījumos.

Naftas bāzē ir izstrādāta darbinieku apmācības programma rīcībai ārkārtas situācijās, lai sniegtu nepieciešamās zināšanas, kas varētu palīdzēt pareizi rīkoties avāriju gadījumos un palīdzētu novērst vai maksimāli mazināt iespējamo ietekmi uz darbinieku drošību un veselību.

8. Pasākumi, kas samazina risku darbiniekiem darba vietā un citām personām, kas atrodas objekta teritorijā

8.1. Darbinieku brīdināšana par draudiem, informēšanu par rīcību avārijas vai katastrofas gadījumā un veicamajiem aizsardzības pasākumiem

Par naftas bāzē notikušo avāriju (bīstamo vielu noplūde, ugunsgrēks, sprādziens – to draudi) naftas bāzes darbiniekus un iedzīvotājus (gar naftas bāzi garām ejošie cilvēki) paredzēts brīdināt ar elektrosirēnu (esošās sirēnas dzirdamības rādiuss novērtēts līdz pat 1000 m).

Glābšanas dienestu izsaukšana pēc saņemtās informācijas par aizdegšanos vai par cita tipa avāriju uzņēmumā veic apsargs vai CA vienības loceklis pēc sakaru apziņošanas shēmas un saraksta. Uzņēmuma vadības apziņošanu veic apsargs vai jebkurš darbinieks atbilstoši CA sakaru un apziņošanas shēmai. Ja briesmas izriet no ārējiem bīstamības avotiem, kā arī atskanot trauksmes sirēnas signālam, nekavējoties jāieslēdz radio vai televizors, pa kuriem tiks pārraidīta informācija par notikušo un doti norādījumi kā rīkoties.

Ārējo apziņošanu (apkārtējās teritorijas iedzīvotāji) organizē un veic Valsts policijas pārstāvji.

Uzņēmuma vadība kontaktiem ar masu medijiem un oficiālajām iestādēm pilnvaro uzņēmuma CA vienības grupas darbinieku. Citiem uzņēmuma darbiniekiem informācijas sniegšana jebkurai ārējai personai kategoriski aizliegta, jo vērtējums un informācija var būt nepilnīga, kļūdaina un pretrunīga.

8.2. Darbinieku nepieciešamās darbības pēc brīdinājuma saņemšanas

Paredzētās darbības (rīcības plānos) naftas bāzes darbiniekiem ir sekojošas:

- CA vienībā neiekļautie darbinieki patstāvīgi savās darba (atpūtas) vietās:
  - ✓ atslēdz elektroiekārtas, aizver logus, durvis un pa iepriekš noteiktiem evakuācijas maršrutiem atstāj naftas bāzes teritoriju (atkarībā no vēja virziena). Naftas bāzes darbinieku evakuācijas gaitu kontrolē, nepieciešamības gadījumā sniedzot palīdzību, CA vienība. Paredzēts, ka veicot rīcības plānos norādīto, naftas bāzē notikušas lielas bīstamās vielas noplūdes, ugunsgrēka gadījumā paliek tikai reaģēšanā iesaistītais personāls.

8.3. Drošības pasākumi darbiniekiem un citām personām, kas atrodas objekta teritorijā

Dzirdot elektrosirēnu un saņemot informāciju par notikušo, nepieciešams nekavējoties veikt šādus pasākumus:

- pārtraukt tehnoloģiskos procesus un citu darbību naftas bāzē, kuras rezultātā var rasties dzirksteles, nelietot atklātu uguni, atvienot no tīkla visas elektroierīces, izslēgt automobiļu un mehānismu darbojošos dzinējus;
- meklēt patvērumu tuvākajā ēkā (bīstamo vielu noplūdes gadījumā). Ja tas nav iespējams, steidzīgi doties prom no bīstamās zonas perpendikulāri vēja virzienam (tā, lai vējš pūstu no sāniem);
- ja iespējams, pārliecināties, vai citi naftas bāzes darbinieki un citas personas, kas atrodas naftas bāzē, zina par avāriju un prot atbilstoši rīkoties.
- uzturoties telpās, veikt aizsardzības pasākumus, lai nepieļautu bīstamas vielas ieplūšanu telpā:
  - ✓ aiztaisīt durvis, logus;
  - ✓ izslēgt kondicionierus;
  - ✓ noblīvēt spraugas logos, durvīs ar ūdenī samērcētu audumu vai citu materiālu.
- nelietot elektroslēdzus un aizsardzībai no bīstamas vielas kaitīgās iedarbības lietot marles-vates apsējus, vairākkārt salocītus dvieļus, audumus vai citus gaisa caurlaidīgus materiālus, samērcējot tos ūdenī (ja ir apgrūtināta elpošana un nav pieejami citi elpošanas ceļu aizsardzības materiāli - cenšoties aizturēt elpu un veikt īsas sekas ieelpas);
- ieklausīties VUGD un policijas amatpersonu sniegtajos paziņojumos pa skaļruņiem un izpildīt tos;
- atstāt telpas tikai pēc atbildīgo valsts institūciju paziņojuma saņemšanas.

Naftas bāzes CA vienības personāls ierodas iepriekš noteiktajā sapulcēšanās vietā, saņem paredzēto aprīkojumu, IAL un ziņo CA vadītājam par gatavību darbam. Citas personas, kas atrodas objekta teritorijā (apakšuzņēmēji, līgumdarbinieki, apmeklētāji un citi) pēc brīdinājuma saņemšanas pa noteiktiem evakuācijas maršrutiem atstāj naftas bāzes teritoriju.

9. Nevēlamu notikumu reģistrēšanas un ārējās brīdināšanas pasākumu sistēmas raksturojums

9.1. Kārtība, kādā reģistrē nevēlamus notikumus, nelaimes gadījumus vai tiešus rūpnieciskās avārijas draudus

Nevēlamu notikumu, nelaimes gadījumu un rūpniecisko avāriju izmeklēšana tiek veikta saskaņā ar 2008.gada 14.jūlija MK noteikumiem Nr.535 "Bīstamo iekārtu avāriju izmeklēšanas kārtība", MK noteikumu Nr.131 XI nodaļas „Rīcība un pasākumi rūpnieciskās avārijas vai tās draudu

gadījumā un pēc rūpnieciskās avārijas” 8.pielikuma „Rūpnieciskās avārijas izvērtēšanas un informācijas sniegšanas kritēriji”, kā arī pamatojoties uz 2009.gada 25.augusta MK noteikumu Nr.950 „Nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība“ noteiktajām prasībām. Atbilstoši uzņēmumā ieviestajai praksei, visu kļūdu un negadījumu sekas ir jānovērš, jānoskaidro notikuma cēloņi un jāveic atbilstošas korektīvās darbības, lai novērstu līdzīgu negadījumu atkārtošanos. Par pieļautajām kļūdām, kas izraisījušas vai varēja izraisīt negadījumu, naftas bāzes operatori ziņo tehniskajam direktoram. Tehniskais direktors noskaidro negadījuma cēloņus un ziņo par notikušo naftas bāzes valdes loceklim. Tehnoloģisko iekārtu darbības traucējumi tiek reģistrēti „Iekārtu bojājumu vai atteikumu reģistrācijas žurnālā”, savukārt darbinieku kļūdas, kuras var izraisīt avārijas vai draudus tiek reģistrētas „Cilvēku kļūdu reģistrācijas žurnālā”. Visas fiksētās neatbilstības (t.sk. apakšuzņēmēju pieļautās) tiek analizētas un rezultāti izskatīti naftas bāzes darba grupas (Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas darba grupa) sanāksmēs, lai nodrošinātu informācijas un pieredzes apmaiņu, darbinieku izglītošanu drošības jautājumos un līdzīgu negadījumu novēršanu nākotnē.

Paredzēts, ka informācija par rūpnieciskām avārijām publicējama *Major Accident Reporting System* reģistrā.

Par katru naftas bāzē notikušo bīstamo vielu noplūdi nekavējoties informē VVD LRVP.

Naftas bāzē notikušas avārijas (ugunsgrēks un bīstamo vielu noplūde), tās tiešu draudu gadījumā, lai nodrošinātu informācijas saņemšanu un tās novadīšanu līdz vadībai un darbiniekiem, ir uzstādīta elektrosirēna. Sirēnas iedarbina manuāli, kā arī tās iedarbojas automātiski pēc ugunsgrēka signalizācijas iekārtu iedarbošanās.

Pēc skaņas trauksmes signāla saņemšanas tālākās personāla rīcības notiek pēc izstrādātiem un apstiprinātiem rīcības plāniem avāriju gadījumā kā arī atbilstoši naftas bāzes sakaru un apziņošanas shēmai.

Ja briesmas izriet no ārējiem bīstamības avotiem un sadzirdot civilās aizsardzības trauksmes un apziņošanas sirēnas skaņu signālu, nekavējoties jāieslēdz radio vai televizors, pa kuriem tiks pārraidīta informācija par notikušo un norādījumiem kā rīkoties.

9.2. Kārtība un veids, kādā atbildīgā persona par nevēlamu notikumu, tiešiem rūpnieciskās avārijas draudiem vai rūpniecisko avāriju ziņo VUGD, pašvaldībai un citām institūcijām

Uzņēmuma sadarbība ar valsts un pašvaldības institūcijām notiek atbilstoši CA un katastrofu pārvaldīšanas likumam un atbilstošiem LR MK noteikumiem. Ja notiek nevēlams notikums, kas var izraisīt rūpniecisko avāriju, SIA “Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” naftas bāzes CA vienība:

- nekavējoties nodrošina rūpnieciskās avārijas novēršanai paredzēto pasākumu īstenošanu;
- izvērtē radušos situāciju;
- informē attiecīgā glābšanas dienesta teritoriālo struktūrvienību par radušos situāciju un iespējamiem draudiem;
- ja nepieciešams, veic citus pasākumus.

Sākoties rūpnieciskajai avārijai vai rūpnieciskās avārijas laikā nekavējoties paredzēts iesaistīt (ziņot):

- VUGD;
- PTAC;
- Pašvaldību;
- VVD LRVP;
- NMPD;

- Valsts un pašvaldības policiju.

Naftas bāzes CA vienība saskaņā ar objekta CA plānu vai pēc glābšanas dienesta amatpersonu pieprasījuma īsteno pasākumus, lai novērotu, ierobežotu vai likvidētu rūpniecisko avāriju vai samazinātu tās sekas.

Rūpnieciskās avārijas laikā:

VUGD - dažādu struktūrvienību un institūciju sadarbības organizēšana, cilvēku glābšana un seku likvidēšanas neatliekamo pasākumu veikšana sadarbībā ar avārijas brigādēm un iesaistītām institūcijām;

NMPD - koordinē neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanas pasākumus un sniedz specializēto neatliekamo medicīnisko palīdzību rūpniecisko avāriju gadījumos un to seku likvidācijas laikā; sniedz informāciju par bīstamo vielu iedarbību uz cilvēku (it īpaši par to tiešo vai tūlītējo iedarbību un simptomiem);

Valsts policija – piedalās iedzīvotāju apziņošanā un informēšanā apdraudētajā teritorijā, nodrošina un kontrolē sabiedrisko kārtību un katastrofu zonā noteikto īpašā režīma ievērošanu;

Daugavpils pašvaldības policija - piedalās iedzīvotāju apziņošanā un informēšanā apdraudētajā teritorijā, veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu apdraudētās teritorijas norobežošanu un iedzīvotāju mantas apsardzi;

Daugavpils dome - katastrofu civilās aizsardzības komisijas vadības punkta pastāvīgas gatavības nodrošināšana, iedzīvotāju evakuācijas organizēšana no apdraudētām zonām un viņu pagaidu izvietošana, piedalīšanās glābšanas un katastrofu izraisīto seku likvidēšanas pasākumos;

LVĢMC - informē par meteoroloģiskajiem apstākļiem, gatavo meteoroloģiskās prognozes un kontrolē gaisa piesārņojumu apdraudētajā zonā;

VVD LRVP - informē par objektā lietotajām bīstamajām vielām, kā arī par citiem objektiem vai faktoriem objekta tuvumā, kas var padarīt smagākas rūpnieciskās avārijas sekas.

9.3. Informācija, ko iekļauj sākotnējā brīdinājumā, un kārtību, kādā atbildīgā persona sniedz turpmāko informāciju

Nevēlamā notikuma gadījumā

Notiekot nevēlamam notikumam, kas var izraisīt rūpniecisko avāriju, atbildīgā persona pēc informācijas saņemšanas:

- nekavējoties nodrošina tā novēršanai paredzēto pasākumu īstenošanu;
- izvērtē situāciju un informē VUGD par notikumu un iespējamiem draudiem;
- ja nepieciešams — veic citus, iepriekš neplānotus, pasākumus.

Sākoties rūpnieciskai avārijai un tās laikā

Atbildīgā persona nekavējoties:

- ziņo par to VUGD pa tālruni 112, Daugavpils valstspilsētas domei un VVD LRVP, kā arī, ja nepieciešams, citām institūcijām, pēc nepieciešamības izsauc NMPD, VDI, informē sadarbības līgumorganizācijas, citus operatīvos dienestus;
- saskaņā ar objekta CAP vai ārpusobjekta CAP, vai pēc glābšanas dienesta amatpersonu pieprasījuma īsteno pasākumus, lai novērotu, ierobežotu vai likvidētu rūpniecisko avāriju vai samazinātu tās sekas;

Ziņojumā par nevēlamo notikumu vai rūpniecisko avāriju atbildīgā persona norāda:

- ziņojuma sniedzēja adrese, uzvārds un amats, kā arī ziņojuma saņēmēja uzvārds un amats;
- ziņojuma sniegšanas laiks;

- datums, laiks un vieta (objekta adrese) vai cita informācija, kas precizē notikuma vietu;
- nepieciešamā palīdzība.

Pēc VVD vai VUGD pieprasījuma atbildīgā persona sniedz papildu informāciju par:

- nevēlamo notikumu vai rūpniecisko avāriju, norādot:
  - ✓ nevēlamā notikuma vai rūpnieciskās avārijas veidu un īsu raksturojumu (piemēram, ugunsgrēks, sprādziens, bīstamo vielu noplūde gaisā, ūdenī), kā arī apjomu un nozīmīgumu;
  - ✓ veiktos novērojumus, mērījumus vai prognozes, kas raksturo nevēlamo notikumu vai rūpniecisko avāriju, kā arī iespējamo tās attīstību;
  - ✓ risku, ko rūpnieciskā avārija rada objektā (piemēram, atkārtotu sprādzienu, bīstamo vielu noplūdi, darbinieku saindēšanos), un kaitīgo ietekmi uz apkārtnes iedzīvotājiem un citiem cilvēkiem, kas atrodas objekta tuvumā, vai vidi;
  - ✓ citu pieejamo informāciju (datus), kas nepieciešama, lai novērtētu rūpnieciskās avārijas sekas nevēlamo ietekmi uz cilvēkiem un vidi;
- pieejamās ziņas par avārijā iesaistītajām bīstamajām vielām;
- veiktos rūpnieciskās avārijas ierobežošanas, likvidēšanas vai sekas samazināšanas pasākumus vai citus pasākumus.

9.4. Kārtība un veids, kādā atbildīgā persona par rūpniecisko avāriju vai tiešiem rūpnieciskās avārijas draudiem brīdina objektā nodarbinātos, apakšuzņēmējus, apakšnomniekus un apmeklētājus, kā arī iedzīvotājus, apdraudētās darbības vietas un organizācijas

Par uzņēmumā notikušo nevēlamu notikumu vai avārijas situāciju uzņēmuma darbiniekus, ka arī citas personas, kas atrodas objekta teritorijā (apakšuzņēmēji, līgumdarbinieki, apmeklētāji un citi) paredzēts brīdināt:

- ar uzstādīto elektrosirēnu;
- darbinieku informēšana par notikumu paredzēta pa mobilajiem tālruņiem, ar megafonu, kā arī mutiski, ko veiks viņu tiešie vadītāji.

Iedzīvotāju un uzņēmumu, kuru skar rūpnieciskā avārija, apziņošanai rūpnieciskās avārijas vai tās draudu gadījumā paredzēts izmantot: naftas bāzē esošo elektrosirēnu, VUGD Daugavpils pilsētas CA trauksmes sistēmas elektrosirēnas, pēc kuru skaņām jāieslēdz radio, TV un jānoklausās ziņojums. Ziņojumus nodos arī caur VUGD, policijas, NBS operatīvo transportlīdzekļu skaļruņiem.

Atbilstoši MK noteikumu Nr.131 69.punkta prasībām ir izstrādāts un izplatīts informatīvais materiāls sabiedrībai, kas paredzēts, lai informētu apkārtnes iedzīvotājus, komersantus un organizācijas par rīcību rūpniecisko avāriju un to draudu gadījumos SIA "Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra" naftas bāzes teritorijā un paredzētajiem aizsardzības pasākumiem.

10. Informācija par pasākumiem

10.1. Nevēlamu notikumu ierobežošana un likvidēšana

Avāriju izcelšanās samazināšanas un attīstības ierobežojošie pasākumi iedalās:

- īstermiņa pasākumos, kas izpildāmi tuvākā laika posmā;
- ilgtermiņa pasākumos, kas izpildāmi tuvāko gadu laikā.

Pēc sava rakstura pasākumi grupējami:

- organizatoriskie pasākumi, kuru izpilde nav saistīta ar būtiskiem izdevumiem;

- iekārtu tehniskās drošības paaugstināšanas pasākumi, kas ietilpst normatīvo aktu prasībās, kā arī vērsti uz tehniskiem papildus risinājumiem;
- personāla kvalifikācijas celšana;
- gatavība reaģēšanai – plānošana, apmācība, ekipējums u.c.;
- sadarbības jautājumi – kopējās darbības risinājums starp reaģēšanā iesaistāmajiem dienestiem u.c.;
- iespējamo avāriju seku izplatības zonas un apdraudēto cilvēku izglītošanai par iespējamo bīstamību un ieteicamo rīcību ārkārtējās situācijās;
- inženiertehniskais un citi nodrošinājumi.

Industriālā riska samazināšanas nolūkā uzņēmumā tiek veikti plānveida pasākumi:

- iekārtu uzturēšana darba stāvoklī un modernizācija (rekonstrukcijas plāni, ja izvērtējot situāciju un iekārtu darbību tiek konstatēts ka tādu nepieciešams veikt);
- darba drošības instrukciju un amata aprakstu izpildes kontrole;
- darbinieku apmācība un atestācija;
- nelaiemes, piesārņojuma gadījumu uzskaitē un cēloņu analīze;
- iekārtu regulāras pārbaudes un plānveida remonts.

Tiek izmantota bīstamo ķīmisko vielu un ķīmisko maisījumu drošības datu lapās sniegtā informācija. Uzņēmuma personāls tiek iecelts amatā un atlaists ar naftas bāzes valdes locekļa rīkojumu. SIA “Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” naftas bāzei ir izstrādātas instrukcijas visu darbu veikšanai, ņemot vērā naftas bāzes tehnoloģiju, uzstādītās iekārtas, pārkraujamos produktus, kā arī spēkā esošos normatīvos aktus. Naftas bāzes darbiniekiem, apakšuzņēmēju strādniekiem un apmeklētājiem ir jāievēro attiecīgajās instrukcijās noteiktais, lai nodrošinātu kvalitatīvu un drošu naftas bāzes darbību. Visi darbinieki/apakšuzņēmēju darbinieki tiek iepazīstināti ar nepieciešamajām instrukcijām, darbinieki/apakšuzņēmēju darbinieki ar parakstu to apliecina.

Objekta ekspluatācijas laikā:

- regulāri tiek veiktas ēkām pieguļošās teritorijas sakārtošana, attīrīšana no dažādiem materiāliem, atkritumiem un gružiem, teritorijā nedrīkst dedzināt atkritumus;
- teritorijā braucamie ceļi tiek uzturēti lietošanas kārtībā, laicīgi remontējot, ziemā attīrot no sniega un neaizkraujot piebraucamos ceļus ūdens ņemšanas vietās;
- evakuācijas ceļus (izejas, gaitenus u.t.t.) aizliegts pieblīvēt ar priekšmetiem, mēbelēm, iekārtām, kā arī izmantot citiem nolūkiem;
- nesmēķēt naftas bāzes teritorijā, tehnoloģisko iekārtu telpās, noliktavās un citās telpās, izņemot speciāli iekārtotas vietas;
- neveikt ugunsbīstamos darbus bez atbilstoša norīkojuma un saskaņošanas;
- nelietot mobilos telefonus sprādzienbīstamības zonās;

telpās un teritorijā aizliegts:

- strādāt neievērojot darba aizsardzības prasības;
- atrasties objekta teritorijā nepiederošām personām;
- atstāt bez uzraudzības elektroiekārtas, ja tehniskajos noteikumos tas nav atļauts;
- izmantot nestandarta elektroierīces;
- izmantot bojātās elektroiekārtas, kā arī izmantot vadus un kabeļus ar bojātu izolāciju;
- lietot paštaisītus drošinātājus un nekalibrētus ieliktņus.

Ugunsgrēka rašanās samazināšanas pasākumi:

- ievērot ugunsdrošības prasības (instrukcijas);
- atbilstošas rīcības strādājot ar ražošanas un elektroiekārtām;

- apkures sistēmām un ierīcēm jāatbilst normatīvo aktu prasībām.

Lai samazinātu teorētiski iespējamo rūpniecisko avāriju atgadīšanās varbūtību, naftas bāzē gan ir veikti, gan tiek veikti dažādi preventīvie pasākumi, kā arī naftas bāze ir apgādāta ar līdzekļiem un resursiem, kas nepieciešami avārijas ierobežošanai un tās seku likvidēšanai.

Organizatoriskie pasākumi:

- naftas bāzes darbības, kas saistītas ar bīstamo ķīmisko vielu un maisījumu uzglabāšanu un pārkraušanu vada darbinieki ar atbilstošu izglītību.
- instrukciju projektus izstrādā naftas bāzes tehniskais direktors, saskaņojot tās ar SIA "Euro Energo Company" DA speciālistu, pārvadājumu drošības konsultantu un atbildīgo par uzņēmuma elektroietaisi. Visas izstrādātās un saskaņotās instrukcijas apstiprina SIA "Euro Energo Company" valdes loceklis. Jaunu darbu veikšana bez attiecīgām drošības instrukcijām un instruēšanas procedūrām ir aizliegta.
- pieņemot darbā jaunu darbinieku, sākotnēji šis darbinieks tiek apmācīts savu pienākumu veikšanai, pēc tam jaunpieņemtais darbinieks kļūst par stažieri – veic savus darba pienākumus kopā ar pieredzējušu attiecīgās profesijas darbinieku. Šādi tiek maksimāli samazināta iespēja, ka nevēlams notikums var atgadīties darbinieka neprasmes un sava amata nepietiekamas pārzināšanas dēļ.
- neviens darbinieks (ne uzņēmuma, ne sadarbības partneru, apakšuzņēmēju) netiek pielaists pie darba, ja darbinieka izelpā konstatē alkoholu. Alkotesta pārbaudes veic ar SIA "Euro Energo Company" piederošu alkotesteri apsardzes darbinieki.
- darbinieki regulāri tiek instruēti darba aizsardzībā, ugunsdrošībā un iepazīstināti ar CAP.
- saskaņā ar LR normatīvo aktu prasībām, naftas bāzē tiek veikta ķīmisko vielu un maisījumu uzglabāšanas rezervuāru, cauruļvadu tehniskā uzraudzība – tehniskās pārbaudes un apkopes.
- naftas bāzē ir darbinieki, kuru pienākums ir nodrošināt iekārtu tehnisko kārtību. Šie darbinieki operatīvi spēj novērst iekārtu defektus to sākuma stadijā, lai sākotnēji neliels defekts nekļūtu par rūpnieciskas avārijas cēloni.
- naftas bāzē ir atbildīgais par civilo aizsardzību un atbildīgais par ugunsdrošību, kuru pienākumos ietilpst ugunsdrošības jautājumi (tai skaitā ugunsbīstamo darbu uzraudzība u.tml.) un civilās aizsardzības jautājumi.
- naftas bāzē tiek fiksētas un izmeklētas kļūmes, kas varētu kļūt par rūpnieciskas avārijas cēloņiem. Kļūmju analīzes rezultātā tiek sastādīts un īstenots pasākumu plāns, lai novērstu līdzīga rakstura kļūmju atkārtosanos nākotnē.

Tehniskais nodrošinājums:

- naftas bāze ir apgādāta ar ugunsdzēsības inventāru;
- ķīmisko vielu un maisījumu uzglabāšanas rezervuāri ir aprīkoti ar dažādām aizsardzības sistēmām un absorbentu komplektiem;
- darbinieki ir apgādāti ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem un ekipējumu, lai droši varētu evakuēties vai likvidēt rūpnieciskās avārijas sekas.

10.2. Cilvēku un vides aizsardzība objekta teritorijā rūpnieciskās avārijas gadījumā

Cilvēku un vides aizsardzībai objektā pieejami un tiek nodrošināti:

- plāni darbinieku rīcībai ārkārtējās situācijās (ugunsgrēka gadījumā, bīstamo vielu noplūdes gadījumā, avārijas gadījumā SIA „Latvijas propāna gāze” u.c. situācijās);

- objektā ir izveidota CA vienība un reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumu veikšanas vienība;
- trauksmes sirēna, kas avārijas gadījumā raida ne mazāk ka 5 minūtes ilgu skaņas signālu;
- rezervuāru parks ir ierīkots ar apvaļņojumu;
- paredzēti pasākumi bīstamo vielu noplūdes savākšanai (teknes, betonēts segums, rezerves brīvie tilpumi, absorbenti);
- noslēgts sadarbības līgums par informācijas apmaiņu ar SIA "Latvijas propāna gāze".

Atbildīgā persona pēc rūpnieciskās avārijas noskaidro rūpnieciskās avārijas apstākļus un iespējamās cēloņus kā arī rūpnieciskajā avārijā iesaistītajām bīstamajām vielām, pieejamo informāciju par rūpnieciskās avārijas ietekmi uz cilvēkiem un vidi. Atbildīgā persona plāno un realizē pasākumus, kas paredzēti, lai:

- samazinātu notikušās rūpnieciskās avārijas vidēja termiņa un ilgtermiņa iedarbību un sekas;
- izpētītu šīs avārijas ilgtermiņa iedarbību un sekas;
- novērstu šādas avārijas atkārtosānās iespēju.

Vides kvalitātes atjaunošana attiecināma pie ilgtermiņa avārijas seku likvidēšanas pasākumiem un iekļaujama uzņēmuma darbības turpmākajos plānos. Vides sanācijas un atjaunošanas pasākumu plāna izstrādi, tā saskaņošanas procedūras ar LVGMC un VVD LRVP, monitoringa, citu specifisku darbu izpildi paredzēts uzdot sadarbības līgumorganizācijām.

10.3. Pasākumi, kas nepieļauj vai aizkavē rūpnieciskās avārijas seku izplatīšanos ārpus objekta teritorijas

Lai nodrošinātu drošu darbības procesu, novērstu iespējamās rūpnieciskās avārijas vai samazinātu to sekas:

- izstrādātas tehnoloģisko procesu un iekārtu ekspluatācijas instrukcijas, darbinieku drošības tehnikas, ugunsdrošības un citas nepieciešamās instrukcijas;
- amatu instrukcijās iekļauti darbinieku rīcības noteikumi, lai izslēgtu rūpnieciskās avārijas rašanās iespējas;
- instrukcijās ir iekļauti pasākumi, kas reglamentē darba, vides aizsardzības un ugunsdrošības normu izpildi;
- darbiniekiem regulāri tiek rīkotas instruktāžas (darba aizsardzībā, ugunsdrošībā), apmācības un treniņnodarbības;
- izstrādāts objekta civilās aizsardzības plāns;
- izstrādāts drošības pārskats;
- izstrādāts rūpniecisko avāriju riska samazināšanas pasākumu plāns;
- izstrādāta sakaru un apziņošanas shēma;
- nodrošināta sadarbība ar operatīvajiem, glābšanas un avārijas dienestiem;
- izstrādāta ugunsdrošības instrukcija un rīcības plāns ugunsgrēku gadījumā.

Ugunsgrēks

Ugunsgrēka gadījumā kaitējums varētu tikt nodarīts naftas bāzes darbiniekiem, apmeklētājiem, kā arī sabiedrības īpašumam.

Riska un kaitējuma mazināšanai veicami šādi pasākumi:

- ievērot ugunsdrošības pasākumus objektā;
- nodrošināt agrīnu aizdegšanās konstatēšanu un operatīvu rīcību tās likvidēšanai:
  - ✓ ugunsdrošības pasākumu plānošana;
  - ✓ darbinieku instruktāža un apmācība;
  - ✓ uguns aizsardzības sistēmu ierīkošana;

- ✓ nelielu remontu tūlītēja veikšana, defektu (kļūdu) novēršana, nelielas noplūdes (sūces) likvidēšana;
- ✓ sprādzienbīstamas vides veidošanās rezervuāru u.c. brīvajos tilpumos, arī ārpus tiem nepieļaušana;
- ✓ potenciālo aizdedzināšanas, t.sk. eksplozijas avotu (cēloņu) rašanās novēršana;
- elektroiekārtu pareiza ekspluatācija.

Ķīmisko vielu un maisījumu piesārņojums

Riska un kaitējuma mazināšanai veicami šādi pasākumi:

- agrīna negadījuma konstatēšana;
- operatīva cilvēku apziņošana;
- cilvēku evakuācija;
- sadarbība ar glābšanas dienestiem.

Ķīmisko vielu izraisītie nelaimes gadījumi

Bīstami! Sargā sevi, sniedzot palīdzību!

* Lai samazinātu risku saskarties ar ķīmiskām vielām, vēlams lietot vienreiz lietojamus gumijas cimds vai cita ūdens necaurlaidīga materiāla izstrādājumus (piem. plastikāta maisiņš).

* Retos ķīmisko vielu izraisītos nelaimes gadījumos cietušā elpināšana „mute – mutē” var būt bīstama glābējam.

Ķīmiska viela uz ādas

Palīdzība:

- sausu vielu nopurini;
- skalo cietušo vietu ar vēsu ($+15^{\circ}\text{C}$ līdz $+25^{\circ}\text{C}$), tekošu ūdeni 20 minūtes;
- skalo tā, lai ūdens netek uz nebojāto ādu;
- izsauc neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu;
- neļauj atdzist cietušajam/ pasargā to no apkārtējās vides iedarbības;
- aprūpē, nomierini cietušo.

Ķīmiska viela acī

Palīdzība:

- skalo traumēto aci ar vēsu ($+15^{\circ}\text{C}$ līdz $+25^{\circ}\text{C}$), tekošu ūdeni 20 minūtes;
- skalo tā, lai ūdens netecētu uz veselo aci;
- skalojot traumēto aci, turi to vaļā;
- izsauc neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu;
- pārsien ar sausu pārsēju abas acis;
- neļauj atdzist cietušajam/pasargā to no apkārtējās vides iedarbības;
- aprūpē, nomierini cietušo.

* Ja cietušais nēsā kontaktlēcas, skalojot acis, tās jāizņem.

Ķīmiska viela gremošanas traktā

Palīdzība:

- izsauc neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu;
- dod izskalot ar ūdeni muti;
- dod dzert vēsu ūdeni, bet ne vairāk kā 200 ml;
- neizsauc vemšanu!
- neļauj atdzist cietušajam/ pasargā to no apkārtējās vides iedarbības;
- aprūpē, nomierini cietušo;
- atdzīvināšanas pasākumi, ja nepieciešams.

Ielpota ķīmiska viela

Bīstami! Pārvietojies drošā attālumā (svaigā gaisā) no nelaimes gadījuma vietas!

Palīdzība:

- sargā sevi!
- izsauc neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu;
- nodrošini svaigu gaisu;
- aprūpē, nomierini cietušo;
- atdzīvināšanas pasākumi, ja nepieciešams.

*Papildus ieteikumus par rīcību ķīmisko vielu izraisītos nelaimes gadījumos var saņemt Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas „Gaiļezers” Saindēšanās un zāļu informācijas centrā, tālr. 67042473.

Dabas katastrofas

Dabas katastrofu avāriju gadījumā galvenokārt tiks traucēts objekta darbs. Var ciest materiālās vērtības. Riska un kaitējuma mazināšanai veicami šādi pasākumi:

- savlaicīga informācijas saņemšana par dabas stihijas draudiem;
- operatīva rīcība negadījuma laikā;
- operatīva cilvēku un materiālo vērtību evakuācija nepieciešamības gadījumā;
- sadarbība ar glābšanas dienestiem;
- objekta funkciju izpildes nodrošinājums atbilstoši instrukcijām.

Radioaktīvais piesārņojums

Riska un kaitējuma mazināšanai veicamie pasākumi aprakstīti CA plāna punktā 3.6.

Sprādzieni un sprādzienu draudi

Riska un kaitējuma mazināšanai veicamie pasākumi aprakstīti CA plāna punktā 3.2.

10.4. Sabiedrības brīdināšana un turpmākas savlaicīgas informācijas sniegšana valsts institūcijām, sabiedrībai un pašvaldībām apdraudētajā teritorijā

Par uzņēmumā notikušo nevēlamu notikumu vai avārijas situāciju uzņēmuma darbiniekus, ka arī citas personas, kas atrodas objekta teritorijā (apakšuzņēmēji, līgumdarbinieki, apmeklētāji un citi) paredzēts brīdināt:

- ar uzstādīto elektrosirēnu.

Iedzīvotāju un uzņēmumu, kuru skar rūpnieciskā avārija, apziņošana rūpnieciskās avārijas vai tās draudu gadījumā paredzēts izmantot: naftas bāzē esošo elektrosirēnu, VUGD Daugavpils pilsētas CA trauksmes sistēmas elektrosirēnas, pēc kuru skaņām jāieslēdz radio, TV un jānoklausās ziņojums. Ziņojumus nodos arī caur VUGD, policijas, NBS operatīvo transportlīdzekļu skaļruņiem.

Lai informētu un brīdinātu sabiedrību atbildīgā persona:

- nodrošina brīvu pieeju uzņēmuma DP un informācijai par bīstamo vielu klātbūtni objektā;
- nodrošinājusi DP un CA plāna sabiedrisko apspriešanu;
- sagatavojusi, saskaņojusi ar VUGD un sadarbībā ar pašvaldībām izplatījusi sabiedrībai informatīvo materiālu sabiedrībai, kurā norādīta rīcība rūpnieciskās avārijas gadījumā un paredzētie aizsardzības pasākumi.

Pēc VVD vai VUGD pieprasījuma atbildīgā persona sniedz papildu informāciju par:

- nevēlamo notikumu vai rūpniecisko avāriju, norādot:
  - ✓ nevēlamā notikuma vai rūpnieciskās avārijas veidu un īsu raksturojumu (piemēram, ugunsgrēks, sprādziens, bīstamo vielu noplūde gaisā, ūdenī), kā arī apjomu un nozīmīgumu;

- ✓ veiktos novērojumus, mērījumus vai prognozes, kas raksturo nevēlamo notikumu vai rūpniecisko avāriju, kā arī iespējamo tās attīstību;
- ✓ risku, ko rūpnieciskā avārija rada objektā (piemēram, atkārtotu sprādzienu, bīstamo vielu noplūdi, darbinieku saindēšanos), un kaitīgo ietekmi uz apkārtnes iedzīvotājiem un citiem cilvēkiem, kas atrodas objekta tuvumā, vai vidi;
- ✓ citu pieejamo informāciju (datus), kas nepieciešama, lai novērtētu rūpnieciskās avārijas seku nevēlamo ietekmi uz cilvēkiem un vidi;
- pieejamās ziņas par avārijā iesaistītajām bīstamajām vielām;
- veiktos rūpnieciskās avārijas ierobežošanas, likvidēšanas vai seku samazināšanas pasākumus vai citus pasākumus.

10.5. Piesārņotās vietas izpēte, sanācija un vides atjaunošana, lai likvidētu rūpnieciskās avārijas iedarbību uz cilvēkiem vai vidi

Atbildīgā persona pēc rūpnieciskās avārijas noskaidro rūpnieciskās avārijas apstākļus un iespējamās cēloņus kā arī rūpnieciskajā avārijā iesaistītajām bīstamajām vielām, pieejamo informāciju pa rūpnieciskās avārijas ietekmi uz cilvēkiem un vidi.

Atbildīgā persona plāno un realizē pasākumus, kas paredzēti, lai:

- samazinātu notikušās rūpnieciskās avārijas vidēja termiņa un ilgtermiņa iedarbību un sekas;
- izpētītu šīs avārijas ilgtermiņa iedarbību un sekas;
- novērstu šādas avārijas atkārtotāšanās iespēju.

Pēc avārijas vai katastrofas:

Pamatojoties uz avārijas izvērtēšanas komisijas atzinumu un ieteikumiem, kā arī valsts institūciju veikto pārbaužu aktiem un protokoliem:

- īsteno īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa atjaunošanas pasākumus, kas nepieciešami, lai rūpnieciskās avārijas ietekmi uz cilvēkiem vai vidi samazinātu vai novērstu, tai skaitā:
  - ✓ savāc rūpnieciskās avārijas laikā radušos atkritumus, atdala bīstamos atkritumus, nodrošina to drošu pagaidu uzglabāšanu un nogādā tos speciāli aprīkotās bīstamo atkritumu savākšanas vai pagaidu uzglabāšanas vietās tā, lai tie neapdraudētu cilvēkus, vidi vai personas īpašumu;
  - ✓ veic monitoringu (piemēram, ņem un analizē paraugus, veic mērījumus) un izstrādā prognozes, kas nepieciešamas, lai noteiktu vai novērtētu rūpnieciskās avārijas seku apjomu, smagumu un izplatību, kā arī šīs avārijas kaitīgo iedarbību uz cilvēkiem un vidi;
  - ✓ veic piesārņotās vietas sanāciju;
  - ✓ veic citus pasākumus, kas nepieciešami rūpnieciskās avārijas seku likvidēšanai;
- īsteno pasākumus, lai novērstu rūpnieciskās avārijas atkārtotāšanās iespēju;
- ja nepieciešams, šajos noteikumos noteiktajā kārtībā precizē un papildina rūpnieciskās avārijas novēršanas programmu vai drošības pārskatu un objekta civilās aizsardzības plānu.

VVD pēc rūpnieciskās avārijas izveido un vada rūpnieciskās avārijas izvērtēšanas komisiju, kuras sastāvā iekļauj valsts institūciju pārstāvjus (ievērojot to kompetences sadalījumu), attiecīgās pašvaldības pārstāvi, kā arī, ja nepieciešams, ekspertus. VVD apkopo ziņas par ekspertiem vai institūcijām, kuras var sniegt informāciju, ko var izmantot rūpniecisko avāriju izvērtēšanā, novēršanā vai to bīstamības un seku samazināšanā.

Atbilstoši 2007.gada 24.aprīļa MK noteikumu Nr.281 "Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo,

neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas” (turpmāk tekstā – MK noteikumi Nr.281) prasībām, ja ir nodarīts kaitējums videi, VVD nekavējoties nodrošina videi nodarītā kaitējuma vietas pārbaudi, lai sniegtu sākotnējo vērtējumu par kaitējumu videi un noteiktu neatliekamos pasākumus. Pārbaudē dienests apseko videi nodarītā kaitējuma vietu un novērtē tā apmēru un veidu, kaitējumam pakļautos dabas resursus un cilvēku veselību, kaitējuma iespējamo izplatību un tā novēršanas iespējas. Ja kaitējums videi rada vai var radīt draudus vai nelabvēlīgu ietekmi uz cilvēku veselību, dienests pieaicina Veselības ministrijas padotībā esošo iestāžu speciālistus, lai novērtētu kaitējumu videi un noteiktu, organizētu vai novērtētu neatliekamos pasākumus un sanācijas pasākumus.

Pēc pārbaudes VVD nekavējoties sastāda pārbaudes aktu. Pārbaudes aktā norāda arī termiņu, līdz kuram operatoram, kura profesionālā darbība izraisījusi kaitējumu videi, jāiesniedz dienestā neatliekamo pasākumu plāns saskaņošanai. Ja neatliekamie pasākumi veicami nekavējoties un operators tos nav veicis, dienests pārbaudes aktā norāda pasākumus, kuri operatoram jāveic. Ja dienests pārbaudē konstatē, ka operators jau ir veicis nepieciešamos neatliekamos pasākumus, pārbaudes aktā norāda veiktos pasākumus.

Atbildīgā persona pārbaudes aktā norādītajā termiņā iesniedz dienestā neatliekamo pasākumu plānu. VVD 30 dienu laikā izvērtē neatliekamo pasākumu plānu un pieņem lēmumu par neatliekamo pasākumu veikšanu. Lēmumā norāda termiņu, kādā operatoram jāveic neatliekamie pasākumi. Ja nepieciešams, lēmumā sniedz norādījumus operatoram par veicamajiem pasākumiem.

Pēc neatliekamo pasākumu veikšanas operators nekavējoties par to rakstiski informē VVD. VVD organizē šo pasākumu izvērtēšanu un novērtē videi nodarīto kaitējumu.

Atbildīgā persona atbilstoši pārbaudes aktā noteiktajam termiņam izstrādā sanācijas pasākumu plānu, ņemot vērā MK noteikumu Nr.281 IV nodaļā minētās prasības, un iesniedz to VVD izvērtēšanai un apstiprināšanai.

Ja atbildīgā persona, kura profesionālā darbība izraisījusi kaitējumu videi, sanācijas pasākumu laikā konstatē, ka ar VVD lēmumā norādītajiem sanācijas pasākumiem nevar novērst kaitējumu videi, atbildīgā persona iesniedz VVD iesniegumu, kurā pamato nepieciešamību veikt grozījumus VVD pieņemtajam lēmumā.

Pēc sanācijas pasākumu veikšanas atbildīgā persona rakstiski informē VVD par veiktajiem pasākumiem, pievienojot iesniegumam informāciju, kas apliecina, ka sanācijas pasākumi ir veikti atbilstoši VVD lēmumam, tai skaitā akreditētu laboratoriju veikto analīžu testēšanas pārskatus.

Lai konstatētu, vai kaitējums videi ir novērsts atbilstoši VVD pieņemtajam lēmumam, VVD veic pārbaudi. Pārbaudē VVD piesaista attiecīgus speciālistus, ja VVD rīcībā nav nepieciešamo speciālistu vai VVD lēmuma pieņemšanai tas ir nepieciešams. Pārbaudes aktā norāda konstatētos faktus, kā arī nosaka operatoram veicamo vides monitoringu un termiņu monitoringa datu iesniegšanai VVD, lai pārliecinātos, vai veiktie sanācijas pasākumi ir pietiekami efektīvi un nenotiek vides stāvokļa pasliktināšanās.

Informāciju par gadījumu, kad radies kaitējums videi vai tieša kaitējuma draudi, iesniedz dienestā ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc nodarītā kaitējuma videi vai radītā tieša kaitējuma draudiem. Ja sanācijas pasākumi attiecībā uz nodarīto kaitējumu videi šajā termiņā nav vēl pilnībā pabeigti, iesniedz informāciju par kaitējumu videi un jau veiktajiem pasākumiem. Turpmāko informāciju iesniedz pēc sanācijas pasākumu pabeigšanas, bet ne retāk kā reizi gadā.

11. Detalizēts būtiskāko rūpnieciskās avārijas gadījumā nodrošināmo pasākumu apraksts

11.1. Evakuācijas pasākumi

Jebkuras rūpnieciskās avārijas gadījumā darbiniekiem teritorija jāpamet pa ceļiem (dodoties uz pulcēšanās vietu), kas norādīti naftas bāzes evakuācijas plānā. Naftas bāzē nav noteikts viens evakuācijas ceļš tāpēc, ka nav iespējams paredzēt potenciālās avārijas brīdī valdošo vēja virzienu. Ņemot vērā, ka noplūdušo ķīmisko vielu un maisījumu tvaiki un/vai potenciālais ugunsgrēks izplatīsies tā brīža vēja virzienā, darbiniekiem ir noteikts, ka jāizvēlas drošākais evakuācijas ceļš. Tas nodrošinās, ka darbinieki bīstamo zonu pametīs vai apies maksimāli pretēji vēja virzienam, nepakļaujot sevi liekam riskam evakuācijas laikā.

Evakuāciju organizē CA vienība un apsardze. Evakuācijas laikā:

- neradot paniku, darbiniekiem jānodas uz tuvāko evakuācijas izeju, pa kuru iespējama evakuācija;
- darbiniekiem jāpalīdz evakuēties cietušajiem;
- jāievēro objekta CA vienības grupas un apsardzes darbinieku dotos norādījumus;
- nepieciešamības gadījumā evakuācijas nodrošināšanai (degšana, nogruvušas konstrukcijas utt.) jāizmanto ēkā esošos ugunsdzēsības līdzekļus (ugunsdzēsības aparāti, ugunsdzēsības inventārs);
- liela sadūmojuma gadījumā jāpārvietojas gar kapitālajām sienām iespējami tuvāk grīdai (pietupoties, rāpus);
- ja ir svarīga informācija par cietušajiem vai iesprostotiem cilvēkiem, bīstamo vielu noplūdi, u.c., jāpaziņo par to VUGD personālam;
- bez nepieciešamības neuzturieties ugunsgrēka tiešās iedarbības zonas tuvumā.

Rīcība, atrodoties telpās:

- aizveriet un noblīvējiet (ar ūdeni samitrinātu audumu) logus, durvis, ventilācijas lūkas un izslēdziet kondicionierus. Ja ir aizdomas par sprādzienbīstamu koncentrāciju izveidošanos telpā – neizmantojiet elektroierīces;
- aizsargājiet elpošanas ceļus, izmantojot ūdenī samērcētus vates - marles apsējus un citus vairākkārt salocītus gaisa caurlaidīgus materiālus vai, ja Jūsu rīcībā ir gāzmaskas vai respiratorus ar speciāliem filtriem, aizsargapsējus;
- ja iespējams, pārliecinieties, vai Jūsu kolēģi zina par avāriju un vai prot atbilstoši rīkoties.

Rīcība, atrodoties ārpus telpām:

- saņemot brīdinājumu par avāriju vai sajūtot asu, kodīgu smaku, meklējiet patvērumu tuvākajā ēkā. Ja tas nav iespējams, steidzīgi doties projām no bīstamās zonas perpendikulāri vēja virzienam (tā, lai vējš Jums pūstu no sāniem);
- ja Jums ir apgrūtināta elpošana, samērcējiet jebkuru gaisa caurlaidīgu audumu ar ūdenim elpojiet caur to. Ja tas nav iespējams, centieties aizturēt elpu vai veikt īsas, seklas ieelpas;
- ja jūtat veselības stāvokļa pasliktināšanos, griezieties tuvākajā medicīnas iestādē vai izsauciet neatliekamo medicīnisko palīdzību.

11.2. Pirmās palīdzības un neatliekamās medicīniskās palīdzības pasākumi cietušajiem

Katrs naftas bāzes darbinieks prot sniegt pirmo palīdzību sev un citiem. Visi darbinieki ir apmācīti pirmās palīdzības sniegšanā. Sniedzot pirmo palīdzību, darbiniekiem ir jāievēro pirmās palīdzības apmācībās apgūtos medicīniski pareizos palīdzības paņēmienus. Pirmā palīdzība, atkarībā no apstākļiem, var tikt sniegta vai nu negadījuma vietā, vai arī citā drošā vietā. Veselības

traucējumu vai nelaimes gadījuma situācijā nekavējoties jāizsauc NMPD. Naftas bāzes darbiniekam saskaņā ar saņemto apmācību jāsniedz pirmā palīdzība, lai novērstu tiešas briesmas cietušā dzīvībai un jāgaida NMPD brigādes ierašanās.

Naftas bāzes telpās izvietota pirmās palīdzības aptieciņa ar pirmās palīdzības sniegšanai nepieciešamo medicīnisko materiālu minimumu un nestuves cietušo evakuācijai.

Pilsētas neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta izsaukšanu organizē CA vienība un apsardze.

Lēmumu par papildus NMPD brigāžu izsaukumu pieņem NMPD ārsts/VUGD, kas pirmais ieradies notikuma vietā. Viņa kompetencē ietilpst arī cietušo šķirošana.

Medicīniskās palīdzības sniegšanu cietušajiem NMPD brigādes veic tīrā, neapdraudētā teritorijā, telpā. Cietušo nogādi (evakuāciju) no negadījuma vietas līdz medicīniskās palīdzības izvēršanās vietai (punktam, automašīnai) veic VUGD un naftas bāzes (ja ir pietiekoša viņu individuālā aizsardzība) personāls.

Cietušo evakuāciju uz ārstniecības iestādēm veic NMPD sanitārais transports. Bojā gājušo identifikāciju, kā arī to mirstīgo atlieku transportēšanu no negadījuma vietas veic policija ar savu speciālo transportu.

Saskarē ar ķīmiskajām vielām un maisījumiem darbiniekiem ir pieejamas sanitārās telpas (dušas) un acu skalošanas šķidrums.

11.3. Sabiedriskās kārtības uzturēšana objektā un īpašuma apsardze

Sabiedriskās kārtības uzturēšanu objektā nodrošina objekta reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumu veikšanas vienības sabiedriskās kārtības grupa, kas izveidota no objekta apsardzes darbiniekiem, nepieciešamības gadījumā sabiedriskās kārtības grupa izsauc policiju un apsardzes firmas pārstāvjus.

Apsardzes darbinieki nodrošina pastāvīgu videonovērošanu, teritorijas un telpu periodisko apgaitu, citu uzņēmēju (sadarbības partneru, to apakšuzņēmēju) darbinieku kontroli, tajā skaitā alkopārbaužu veikšanu, nepieciešamo operatīvo dienestu izsaukumus, reaģēšanu uz nostrādājušo apsardzes un uguns aizsardzības signalizāciju.

11.4. Alternatīvā enerģijas avota nodrošināšana

Naftas bāzei ir iegādāts ģenerators. Līdz ar to visas naftas bāzes svarīgās drošības sistēmas tiks nodrošinātas ar nepieciešamo elektroenerģiju līdz brīdim, kad elektroapgāde tiks atjaunota.

11.5. Preventīvie avārijas attīstību ierobežojošie pasākumi

Zemāk norādīti naftas bāzē svarīgākie realizētie avāriju attīstību ierobežojošie pasākumi.

Rezervuāri

Rezervuāru konstrukcijas ir tādas, lai tā izturētu mehāniskās slodzes, kā arī termiskās un ķīmiskās slodzes.

Katram rezervuāram ir uzstādīts aprīkojums, kas nodrošina drošu rezervuāru ekspluatāciju. Katram rezervuāram ir uzstādīti mērlīdzekļi, kontroles un signalizācijas iekārtas, kas vienmēr ļauj sekot līdzi procesam un laikus konstatēt novirzes, kuras, laicīgi novēršot, tiek izslēgtas avārijas iestāšanās gadījums.

Visi konstatētie defekti, atteikumi, citi nevēlamie notikumi tiek dokumentēti. Speciālā aktu mapē tiek uzglabāti visi akti par rezervuāra uzturēšanu, apkalpošanu un pārbaudēm saistītajiem darbiem.

Mēriekārtas:

Reizi gadā SIA “Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” sadarbības partneris veic elektromērījumus: zibensaizsardzība, statiskās elektrības u.c. zemējumi, elektroierīču izolācijas pretestības.

Sūkņi

Sūkņa remontdarbus un profilakses apkopes, kuras neveic naftas bāzes personāls, pieder pie uz darba atļaujas pamata veicamiem darbiem ar izrietošo apakšuzņēmēju darbinieku uzraudzību.

Cauruļvadi

Ekspluatācijas laikā cauruļvadus regulāri pārbauda, īpašu uzmanību pievēršot: ventiļu/vārstu, atloku, īscauruļu un to noslēgšanas, kompensatoru, izeju caur apvaļņojumiem, drošības ventiļu/vārstu, cauruļvadu izolācijas tehniskajam stāvoklim, kā arī caurules atrašanās vietai uz balsta un cauruļvada hidrauliskajam triecienam un vibrācijai.

Autocisternu uzpildes vieta

Autocisternu uzpildes vieta vizuāli tiek apsekota ik dienas.

Dzelzceļa estakāde

Dzelzceļa estakādes ikdienas vizuālo apskati veic naftas bāzes operatori, apsardzes darbinieki, kā arī SIA „LDz Cargo” darbinieki.

11.6. Objekta darbības nodrošināšanas vai tās drošas pārtraukšanas pasākumi

Naftas bāzes darbības pagaidu pārtraukšanas nepieciešamību var izraisīt:

- atsevišķu bīstamo vielu veidu aprites samazināšanās vai pārtraukšana saistībā ar izmaiņām tirgus konjunktūrā;
- ilgstošu elektroapgādes pārtraukumu gadījumā;
- būtiska nevēlama notikuma (ugunsgrēka, bīstamo vielu noplūdes, sprādziens) gadījumā;
- izsludinātas ārkārtas situācijas apstākļos;
- sakarā ar pieņemtu lēmumu par uzņēmuma darbības nerentabilitāti;
- pēc valsts institūciju pieprasījuma.

Naftas bāzes darbības pārtraukšanas, t.sk. pagaidu gadījumos ievērojamas šādas drošības pamatprasības:

- nepieļaut uguns–sprādzienbīstamas vides veidošanos rezervuāru u.c. tilpņu brīvajos tilpumos, arī ārpus tiem;
- nepieļaut toksiskas vides veidošanos ārpus bīstamo vielu tilpnēm, cauruļvadiem u.c.;
- novērst potenciālo aizdedzināšanas, t.sk. eksplozijas, avotu (cēloņu) rašanos;
- nepieļaut gaisa, grunts, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojumu;
- nepieļaut tehnoloģisko līniju un iekārtu lietošanu nesaderīgu ķīmisko vielu un maisījumu, citu ķīmisko vielu kravas operācijām bez to iepriekšējas attīrīšanas un pārbaudes, mainoties produkta veidam;
- ievērot un rīkoties atbilstoši preventīviem, gatavības, reaģēšanas un seku likvidēšanas rīcības plāniem (5. pielikums).

Minēto prasību ievērošanai un izpildei veicami šādi organizatoriskie, tehniskie u.c. pasākumi: rezervuāri, cauruļvadi u.c. pēc to iztukšošanas, iztīrāmi no produktu atlikumiem (iztvaicēšana, gaisa paraugu analīzes uz bīstamo klātbūtni). Jebkuras turpmākās darbības ar rezervuāriem (cauruļvadiem) — to metināšana, griešana, remonts, uzpildīšana u.c. — pieļaujamas pēc to atkārtotas pārbaudes tieši pirms attiecīgo darbu veikšanas.

11.7. Gatavības, reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamie pasākumi, tai skaitā ugunsdzēsības pasākumi

Daugavpils naftas bāze strādā no pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 8.00 līdz plkst. 19.00, sestdienās no plkst. 8.00 līdz plkst. 13.00. Lielākais personu skaits, kas var atrasties naftas bāzes teritorijā ir dienas maiņā un var būt līdz 27 cilvēkiem.

Uzņēmumā ir noteiktas šādas gatavības pakāpes:

- ikdienas (pastāvīgā) gatavības pakāpe – normālais darba režīms (gatavības periods);
- paaugstināta gatavība – katastrofu (ārkārtas situācijas), tās draudu apstākļos, seku likvidēšanas periodā (reaģēšanas un īstermiņa seku likvidēšanas periods, katastrofu pārvaldīšanas periods).

Rūpnieciskas avārijas, nevēlama notikuma vai tā tiešu draudu gadījumā tiesības apturēt naftas bāzes darbību ir naftas bāzes valdes loceklis vai šīs amatpersonas aizvietotājam.

Naftas bāzes darbinieku apziņošana par katastrofas situācijas draudiem un citām nestandarta situācijām, tiek veikta izmantojot mobilo telefonus.

Uzņēmuma iekšējo avāriju u.c. negadījumu seku ierobežošanai piesaistāmā tehnika, aprīkojums norādīts 10.6.punktā.

11.8. Pasākumi pēc rūpnieciskās avārijas, kas nepieciešami, lai novērstu, likvidētu vai būtiski samazinātu rūpnieciskās avārijas ietekmi uz cilvēkiem vai vidi

Pēc avārijas likvidēšanas naftas bāzē, atbildīgā persona, piesaistot uzņēmuma CA vienības grupu dalībniekus, citus tehniskos speciālistus, sagatavo “Avāriju seku likvidēšanas pasākumu plāna” projektu, norādot tajā neatliekamās īstermiņa pasākumus, vidējā termiņa un ilgtermiņa pasākumus, darbu izpildei nepieciešamos materiāltehniskos u.c. resursus, finansējumu tā iespējamās avotus, izpildītājus, t.sk. specializētās līgumorganizācijas, plānoto darbu secību, to izpildes termiņus. Plāns saskaņojams ar tehnisko direktoru un to apstiprina uzņēmuma valdes loceklis – atbildīgā persona.

Pēc avārijas vai katastrofas atbildīgā persona rakstiski informē Valsts vides dienestu par:

- rūpnieciskās avārijas apstākļiem un iespējamiem cēloņiem;
- rūpnieciskajā avārijā iesaistītajām bīstamajām vielām – to nosaukumus, bīstamās īpašības vai klasifikāciju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Regulu (EK) Nr. 1272/2008 par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu, ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulas (EK) Nr. 1907/2006(turpmāk – regula Nr. 1272/2008), un produktu identifikatorus, piemēram, CAS numurus;
- pieejamo informāciju par rūpnieciskās avārijas ietekmi uz cilvēkiem un vidi;
- sadarbībā ar valsts institūcijām veiktajiem pasākumiem;
- pasākumiem, kas paredzēti, lai:
  - ✓ samazinātu notikušās rūpnieciskās avārijas vidēja termiņa un ilgtermiņa iedarbību un sekas;
  - ✓ izpētītu šīs avārijas ilgtermiņa iedarbību un sekas;
  - ✓ novērstu šādas avārijas atkārtosāšanās iespēju.

12. Rīcība nevēlama notikuma vai rūpnieciskās avārijas nevēlamo seku apjoma vai smaguma samazināšanai, ierobežošanai un stāvokļa kontrolei

Rīcības nevēlama notikuma vai rūpnieciskās avārijas nevēlamo seku apjoma vai smaguma samazināšanai vai ierobežošanai norādītas SIA "Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra" rīcības plānā avārijas gadījumos.

13. Resursu raksturojums

13.1. Trauksmes un apziņošanas sistēma, sakaru nodrošinājums

Iekšējo sakaru nodrošināšanai, tehnoloģisko procesu vadīšanai un avārijas situācijās operatīvām vajadzībām naftas bāzē izmanto:

- mobilie tālruņi,
- elektrosirēna,
- rokas ugunsgrēka (trauksmes) signāļdevēji, avārijas STOP pogas,
- vizuālās novērošanas sistēmas.

VUGD un citi atbildīgie dienesti tiek informēti telefoniski, atbilstoši uzņēmuma ārējai sakaru apziņošanas shēmai. Blakus esošie uzņēmumi papildus tiek informēti telefoniski atbilstoši uzņēmuma ārējai sakaru apziņošanas shēmai.

Ārkārtas situāciju gadījumos informāciju par iespējamiem ārējiem apdraudējumiem jāsaņem no masu informācijas līdzekļiem.

13.2. Ugunsdrošības un ugunsdzēsības inženiertehniskās sistēmas un aprīkojums

Bāzes teritorijā izvietoti rokas ugunsdzēsības aparāti un cits ugunsdzēsības inventārs.

Naftas bāzē drošības zīmes un signālkārtojumu atbilstoši prasībām pielieto pēc darba riska novērtējuma rezultātiem vietās, kurās ir nenovēršamā riska faktori vai pastāv arodsaslimšanas risks.

UA uzskaitē tiek veikta tipveida žurnālā, to periodisko apsekošanu un nosūtīšanu uz pārbaudēm (pārlādēšanu) organizē tehniskais direktors, bet reālās darbības veic specializēta līgumorganizācija.

Līdz ar augstāk minēto, kā būtisks uguns – sprādzien drošības risinājumu faktors ir darbinieku kompetence, kuru nodrošina ar:

- darbinieku ikgadēju apmācību ugunsdrošībā. Pēdējās mācībās piedalījušies visi naftas bāzes darbinieki,
- darbinieku ikgadēju teorētisku un praktisku apmācību avārijgatavības mācībās,
- teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu ugunsdrošībā, ugunsdzēsībā un avārijas likvidēšanā darbinieku zināšanu pārbaudes reizi gadā,
- ikgadēja sprādzienbīstamā vidē esošo darba vietu apzināšana, risku novērtēšana, sekojoši - risku mazinošu pasākumu izpilde, kā arī darbinieku iepazīstināšana ar ikgadēji novērtēto risku raksturu, ieteicamo rīcību, lai aizsargātu savu veselību.

13.3. Civilās aizsardzības (operatīvām) vienību, pirmās palīdzības un citu operatīvo avārijas vienību materiāli tehniskais nodrošinājums

Uzņēmuma rīcībā ir inženiertehnika, aprīkojums, ekipējums, sakaru un ugunsdzēsības līdzekļi.

13.4. Individuālie aizsardzības līdzekļi un to izsniegšanas kārtība

Veicot darbības ar bīstamajām vielām un maisījumiem, tehnoloģiskajā procesā iesaistīti darbinieki izmanto individuālos aizsardzības līdzekļus, kuri ir droši pret ķīmisko vielu iedarbību. Visi uzņēmumā strādājošie, kuru darbs saistīts ar bīstamiem faktoriem, ir apgādāti ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem – darba apģērbiem un apaviem.

Individuālie aizsardzības līdzekļi atbilst Ministru kabineta 2003.gada 11.februāra noteikumu Nr.74 „Prasības individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, to atbilstības novērtēšanas kārtība un tirgus uzraudzība” prasībām. Individuālo aizsardzības līdzekļu pārbaudes tiek veiktas atbilstoši Ministru kabineta 2002.gada 20.augusta noteikumu Nr.372 „Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus”.

Naftas bāzes darbinieki ir nodrošināti ar visiem nepieciešamajiem IAL. Par to izsniegšanu atbildīgi ir maiņu vadītāji, kas arī rūpējas, lai IAL būtu darba kārtībā un pietiekošā apjomā. Naftas bāze ir izstrādāta un regulāri uzturēts Individuālās aizsardzības līdzekļu izsniegšanas un saņemšanas saraksts, par tā uzturēšanu atbildīgi maiņu vadītāji.

13.5. Pirmās palīdzības sniegšanai nepieciešamo materiālu saraksts un to izvietojums objektā

Objektā izvietotas pirmās medicīniskās palīdzības aptieciņas, kuras nokomplektētas atbilstoši 2010.gada 3.augusta MK noteikumu Nr.713 "Noteikumi par kārtību, kādā nodrošina apmācību pirmās palīdzības sniegšanā, un pirmās palīdzības aptieciņas medicīnisko materiālu minimumu" pielikuma prasībām. Nepieciešamības gadījumā tiks izsaukta neatliekamās medicīniskās palīdzības brigāde.

13.6. Inženiertehnika, transports, darbarīki, speciālais apģērbs, materiālās rezerves vai uzkrājumi

SIA “Latvijas nacionālā nekustamo īpašumu aģentūra” naftas bāzē ir inženiertehnika, transports, aprīkojums un ekipējums.

13.7. Avāriju izplatību ierobežojošās iekārtas

Ugunsdzēsības un glābšanas darbiem nepieciešamā informācija ir pieejama rasējumos, shēmās un sarakstos, kas pieejami pie tehniskā direktora.

Naftas bāzes teritorijā atrodas primārais ugunsdzēsības aprīkojums. Aprīkojumu manuālai (primārai) ugunsdzēsīšanai – ugunsdzēsamos aparātus – jāpārbauda vismaz reizi gadā. Vietās, kurās ugunsdzēsamais aparāts ir pakļauts laika apstākļu svārstībām un vibrācijām, tas jāpārbauda plānoto apgaitu laikos. Manuālie ugunsdzēsamie aparāti jāpārbauda pēc katras lietošanas reizes.

SNG tehnoloģiskās iekārtas ir aprīkotas ar datorizētu vadības un uzraudzības sistēmu.

Lai kontrolētu objekta ietekmi uz vidi, t.sk. kontrolētu pazemes ūdeņu piesārņojumu ir izveidots pazemes ūdeņu novērošanas urbumu tīkls. Katru gadu licencētas firmas veic pazemes ūdeņu kvalitātes monitoringu.

Ugunsdzēsības aprīkojuma un noplūdes seku likvidācijas papildus līdzekļi naftas bāzē

Naftas bāzes teritorijā pieejami dažādi absorbenti. Sadarbības līgumi par bīstamo atkritumu izvešanu tālākai apsaimniekošanai noslēgti ar sadarbības partneriem, kuriem ir atbilstošas

atļaujas šo darbību veikšanai. Piesārņotā teritorija mazgājama ar ūdens strūklām, piesārņoto ūdeni novadot uz naftas produktu attīrīšanas iekārtām naftas bāzes teritorijā.

13.8. Resursi, kurus paredzēts piegādāt no citiem komersantiem saskaņā ar savstarpējās palīdzības un sadarbības vienošanos, kā arī laiku, kādā ir iespējams saņemt attiecīgos resursus

Sākoties rūpnieciskajai avārijai vai rūpnieciskās avārijas laikā nekavējoties paredzēts iesaistīt (ziņot):

- VUGD;
- PTAC;
- pašvaldību;
- VVD LRVP;
- NMPD;
- Valsts un pašvaldības policiju.

14. Informācija par laiku, kādā pēc attiecīgās informācijas saņemšanas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests un citi avārijas dienesti var ierasties rūpnieciskās avārijas vietā

Saskaņā ar 2016.gada 17.maija MK noteikumu Nr.297 "Kārtība, kādā Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests veic un vada ugunsgrēku dzēšanu un glābšanas darbus" prasībām par nevēlamu notikumu VUGD ziņo pa vienoto ārkārtas palīdzības izsaukumu numuru 112. Pēc ziņojuma saņemšanas VUGD uz notikuma vietu nosūta tuvākās VUGD daļas vai posteņa apakšvienību. VUGD apakšvienības izbrauc no daļas vai posteņa garāžas 90 sekunžu laikā pēc nosūtīšanas uz notikuma vietu. Pēc izbraukšanas no tuvākās VUGD daļas vai posteņa apakšvienība notikuma vietā ierodas astoņu minūšu laikā.

Valsts policijas ierašanās laiku notikuma vietā reglamentē 2012.gada 20.marta MK noteikumi Nr.190 "Noteikumi par notikumu reģistrēšanas kārtību un policijas reaģēšanas laiku", kas nosaka, ka policija uz izsaukumu valstspilsētās reaģē piecpadsmit minūšu laikā.

NMPD brigāžu ierašanās laiku notikuma vietā reglamentē 2018.gada 28.augusta MK noteikumi Nr.555 "Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība", kas nosaka, ka neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta brigādes attiecīgajā teritorijā izvietojumā, ņemot vērā iedzīvotāju blīvumu un apkalpojamās zonas lielumu, kā arī citus faktorus, kas ietekmē palīdzības sniegšanas laiku (piemēram, slikta ceļu kvalitāte), lai pēc neatliekama izsaukuma pieņemšanas neatliekamo medicīnisko palīdzību 75% gadījumu nodrošinātu valstspilsētās ne vēlāk kā 12 minūšu laikā no izsaukuma pieņemšanas laika.

Ugunsgrēku dzēšanā un glābšanas darbos VUGD iesaista šādas iestādes un dienestus:

- Valsts policiju,
- Pašvaldības policiju,
- Valsts robezsardzi,
- Nacionālos bruņotos spēkus,
- NMPD,
- avārijas dienestus, kuru ierašanās laiks tiks precizēts vietējā līmenī CA mācību laikā.

15. Pasākumi un kārtība, kādā sniedzama palīdzība VUGD un veicamas darbības ārpus objekta teritorijas rūpnieciskās

avārijas bīstamības vai seku samazināšanai, kā arī informācija, kas VUGD nepieciešama ārpusobjekta civilās aizsardzības plāna izstrādāšanai

Pasākumi un kārtība, kādā sniedzama palīdzība VUGD iekļauti Ārpusobjekta CAP. Uzņēmums, sadarbībā ar valsts un pašvaldības iestādēm ne retāk kā reizi trijos gados Ārpusobjekta CAP darbību pārbauda praktiskajās mācībās.

Sākotnējā informācija, kas nepieciešama Ārpusobjekta CAP izstrādei ir atrodama naftas bāzes DP un CA plānā. Nepieciešamības gadījumā pēc VUGD pieprasījuma tiks sagatavota arī cita nepieciešamā papildinformācija.